

LUNDS UNIVERSITET
Ekonomihögskolan

Företagsekonomiska Institutionen

FEKH69

Examensarbete i redovisning på kandidatnivå

HT22

Goodwill, or more like goodwin?

En studie om processen vid nedskrivningsprövning av goodwill samt hur den påverkas av omvärldsfaktorer.

Författare

Clara Haglind

Ebba Thomasson

Alexander Wilson Lövås

Handledare

Johan Dergård

Förord

Vi vill för det första tacka vår handledare Johan Dergård som ställt upp i vått och torrt samt bidragit med goda råd och vägledning under arbetets gång. Han har givit oss inspiration och värdefulla synpunkter för att genomföra denna studie. Därefter vill vi även visa vår uppskattning gentemot Niklas Sandell som tillförde oss kunskap om redovisningsposten goodwill när det behövdes som mest. Ett stort tack riktas även till företagen och respondenterna som ställt upp på intervju, vilket lett till att vi har kunnat utföra den här studien. Slutligen vill vi tacka oss själva för mycket gott samarbete under uppsatsens arbetsgång.

Det har varit utmanande och mycket lärorikt att fullfölja den här resan och efter hårt arbete är vi äntligen klara. Vi hoppas att följande studie uppmuntrar kommande studenter att fortsätta undersöka det omtalade fenomenet goodwill.

Lund, 9 januari 2023.

Ebba Thomasson

Clara Haglind

Alexander Wilson Lövås

Sammanfattning

Examensarbetets titel: Goodwill, or more like goodwin?

Seminariedatum: 11 januari 2023.

Ämne/kurs: FEKH69, Examensarbete i redovisning på kandidatnivå, 15 högskolepoäng.

Författare: Alexander Wilson Lövås, Clara Haglind och Ebba Thomasson.

Handledare: Johan Dergård.

Nyckelord: Goodwill, nedskrivningsprövning, omvärldsfaktorer, IFRS och process.

Syfte: Studien ämnar att uppfylla två syften där det ska undersökas om hur processen går till för nedskrivningsprövning av goodwill och hur den påverkas av omvärldsfaktorer.

Metod: För att uppfylla våra syften genomfördes en kvalitativ studie där det hölls intervjuer med elva olika personer som jobbar med nedskrivningsprövningen på tio olika företag.

Teoretiska perspektiv: Den teoretiska referensramen består av de bakomliggande standarderna kring värdering av goodwill; IAS 36, IFRS 3 samt IAS 38. Dessutom innehåller den även tidigare studier om goodwill, nedskrivningsprövning, standard i jämförelse med praktik och dess påverkan av omvärldsfaktorer.

Resultat: Resultatet visar att de intervjuade organisationerna följer standarderna bortsett från en avvikelse som identifierades. Dessutom har revisorer en stor roll under processen, där ju större ett företag är desto mer självständiga är de. Ett vidare resultat är att externa faktorer påverkar bolagens värderingsarbetet av goodwill på olika sätt.

Slutsats: Företagen följer de bakomliggande principerna och processen vid nedskrivningsprövningen av goodwill är standardiserad inom bolagen. Däremot tycks organisationerna finna regelverket komplicerat. Förutom slutsatsen om processen går det även att urskilja att omvärldsfaktorer påverkar nedskrivningsprövningen beroende på vilken bransch företaget är verksam inom samt vad det är för typ av extern faktor.

Abstract

Title: Goodwill, or more like goodwin?

Seminar date: 11 January 2023.

Course: FEKH69, Bachelor's thesis in Accounting, 15 ECTS.

Authors: Alexander Wilson Lövås, Clara Haglind and Ebba Thomasson.

Advisor: Johan Dergård.

Key words: Goodwill, impairment test, external factors, IFRS and process.

Purpose: This study intends to fulfill two purposes where it will investigate the process of the goodwill impairment test and how this procedure is affected by external factors.

Methodology: To fulfill our purposes we implemented a qualitative study, where we interviewed eleven different people, who are working with the impairment test, at ten different companies.

Theoretical perspectives: The frame of reference list consists of the current standards behind the valuation of goodwill; IAS 36, IFRS 3 and IAS 38. In addition it contains earlier research about goodwill, the impairment test process, standards in comparison with practice and the impact of external factors.

Results: The results showed that the interviewed organizations all followed the regulations except from one deviation that was identified. Additionally, the auditor plays an important role during the process and bigger companies tend to be more independent than the smaller ones. Furthermore, external factors affect the company's valuation process of goodwill in different ways.

Conclusion: The companies follow the standards and the process of impairment tests is also standardized within the associations. However, the companies seem to find the regulations too complicated. External factors do have an impact on the impairment test process, although their impact is dependent on which industry the companies are active in and what type of external factor it is.

Förkortningar

CFO	Chief Financial Officer
DCF	Discounted Cash Flow
EU	Europeiska unionen
FASB	Financial Accounting Standard Board
GAAP	Generally Accepted Accounting Principles
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standard Board
IFRS	International Financial Reporting Standards
ISSB	International Sustainability Standard Board
VD	Verkställande direktör
WACC	Weighted Average Capital Cost
ÅR	Årsredovisning
ÅRL	Årsredovisningslagen

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 Problemdiskussion	9
1.3 Syfte	12
1.4 Disposition	13
2. Litteraturgenomgång	14
2.1 Vad är goodwill?	14
2.1.1 Nedskrivning av goodwill	15
2.2 Relationen mellan standarder och praktik	17
2.3 Omvärldsfaktorer	20
2.3.1 Agent-principal teorin	23
2.3.2 Shareholder theory	24
2.3.3 Positiv redovisningsteori	25
2.4 Sammanfattning av litteraturgenomgången	27
3. Institutionalialia	28
3.1 Internationella standarder - IASB och IFRS	28
3.1.1 FASB	28
3.2 IFRS 3 - Företagsförvärv	29
3.3 IAS 38 - Immateriella tillgångar	31
3.4 IAS 36 - Nedskrivningar	33
3.4.1 Kassagenererande enhet	34
3.5 Värderingsmodell - WACC	34
4. Metod	36
4.1 Forskningsansats	36
4.2 Urval av företag	36
4.3 Urval av respondenter	37
4.4 Val av metod	38
4.4.1 Utförandet av intervjuer	40
4.5 Litteratursökning	41
4.6 Bearbetning av intervjuer	42
4.7 Kodning och analys	43
4.7.1 Processen	44
4.7.2 Omvärldsfaktorer	45

5. Hur går processen vid värdenedgångsprövning av goodwill till och påverkas den av omvärldsfaktorer?	46
5.1 Processen vid nedskrivningsprövning	46
5.1.1 Tidsåtgång till processen	51
5.1.2 Tekniska moment	53
5.1.3 Indikationer på nedskrivning	54
5.1.4 Subjektivitet	56
5.2 Omvärldsfaktorer	58
5.2.1 Ränteläget och inflation	59
5.2.2 Coronapandemin	60
5.2.3 Övriga faktorer	63
6. Diskussion	65
6.1 Processen	65
6.2 Omvärldsfaktorer	67
6.3 Studiens bidrag till praktik och litteratur	68
7. Slutsats	70
7.1 Studiens restriktioner	71
7.2 Förslag till vidare forskning	71
Källförteckning	73
Bilagor	83
Bilaga 1 - Mailmall utskickat till företag	83
Bilaga 2 - Intervjuguide på svenska	83
Bilaga 3 - Intervjuguide på engelska	84

1. Inledning

I följande kapitel redogörs ett inledande avsnitt med bakgrund till forskningsområdet, problematisering samt syftena bakom uppsatsen. Det kommer även presenteras vidare disposition genom arbetet.

1.1 Bakgrund

Under hela 2000-talet har redovisningsprofessionen försökt föra samman olika delar av världens syn på bokföring och finansiell rapportering till en gemensam uppfattning genom att tillsammans skapa principer och rekommendationer. En av de mest omdiskuterade redovisningsfenomenen är koncernmässig goodwill. Vid rörelseförvärv förekommer det vanligtvis att den betalda ersättningen överstiger det verkliga värdet av de förvärvade tillgångarna samt övertagna skulderna och skillnaden ska i sin tur redovisas som goodwill (IFRS 3, p.32.). Posten behandlas som en immateriell tillgång i balansräkningen och beroende på vilket regelverk man tillämpar är principerna för hur den ska hanteras olika, skriver Carlsson och Sandell (2018).

Inom EU verkar International Accounting Standards Board (IASB) och tillsammans med det amerikanska Financial Accounting Standards Board (FASB) bedriver de sedan 2002 konvergensprojektet som uppstod till följd av avtalet "the Norwalk agreement". Syftet med projektet är att ta fram ett gemensamt ramverk som kan komma att bli grunden för all finansiell rapportering, skriver FASB (2002). Med hjälp av den unisona legaliseringen kommer man kunna harmonisera och öka jämförbarheten mellan olika länder, vilket är nödvändigt på grund av de senaste årens globalisering. IFRS, International Financial Reporting Standards, tas fram av IASB och den 1 januari 2005 bytte 25 europeiska länder sina nationella bokföringsformer till de globala redovisningsstandarderna (IFRS, u.å.a). Införandet av regelverket har inneburit att de börsnoterade företagen, som har goodwill i sina räkenskaper, måste göra en nedskrivningsprövning varje år oavsett om det finns indikationer på att en nedskrivning behövs eller inte (IAS 36, p.10). Den nya regeln medför att bolagen numera tillåts att göra egna subjektiva bedömningar kring värderingsarbetet och de framtida kassaflöden som goodwillen kan generera, vilket onekligen kan äventyra tillförlitligheten i bokföringen. Särskilt problematiskt kan det bli för investerare, kreditgivare och andra intressenter där

redovisningsinformationen används som ett synnerligen viktigt beslutsunderlag i många situationer. Ytterligare en aspekt som inte gått någon obemärkt förbi är att de senaste åren har inneburit stora utmaningar för samhället och antagligen bör detta påverkat processen av goodwillens utfall i bolags räkenskaper.

Sedan slutet av år 2019 har världen drabbats hårt av diverse kriser. I mars 2020 tillkännagav WHO Covid-19 som en pandemi (Folkhälsomyndigheten, 2020) och i början av år 2022, när coronavirusets framfart avstannat, invaderade Ryssland sitt grannland Ukraina. Invasionen har medfört ett flertal konsekvenser för bland annat världsekonomin. Samhället försattes i en global finansiell utsatthet till följd av minskad efterfrågan på varor och tjänster samt hög arbetslöshet. Bolag producerar inte den mängd som de har möjlighet till, investeringsfrekvensen är lägre på grund av osäkerheter på börserna och generellt råder det låg ekonomisk handlingskraft, enligt NE (u.å.). Efter att pandemins restriktioner hävts och samhället börjat gå mot det normala igen, ihop med de senaste årens stigande elpriser, har det lett till att inflationen rusat i höjden (ECB, 2021). För att dämpa inflationen och samtidigt förhindra dess skada på marknaden, har centralbanker runt om i Europa, inkluderat Riksbanken i Sverige, gjort en rad höjningar av styrräntan det senaste året. Den senaste höjningen genomfördes i slutet av november 2022 med 0,75 procentenheter och Riksbanken varnade för att man kan komma att höja räntan upp till nästan 3 % i början av nästa år (Sveriges Riksbank, 2022). Dagslåneräntan följer styrräntan och påverkas mycket av den senaste tidens höjningar. Det leder till lägre investeringsvilja, minskad köpkraft hos konsumenter och dalande börskurser samt förändring av diverse beståndsdelar i värderingsmodeller, som exempelvis WACC.

De senaste 16 åren har Björn Gauffin tillsammans med Sven-Arne Nilsson genomfört en studie varje år av företagen på Stockholmsbörsen kopplat till IFRS. I dessa beskrivs hur bolag redovisar sina immateriella tillgångar samt hur de identifieras. Detta anses angeläget då förvärv av organisationer är en mycket viktig strategi för de noterade företagen i Sverige, framför Glantz (2022). Undersökningarna visar år efter år att det rör sig om stora belopp anslutna till förvärven, men trots det är nedskrivningarna låga, vilket leder till stora kontraster. I starten av år 2022 släppte Gauffin och Nilsson sin senaste granskning i tidningen Balans som berörde rörelseförvärv enligt IFRS 3 under år 2020. Vidare studerar de hur många bolag som har en

goodwillpost i sin balansräkning, hur nedskrivningen av denna ser ut samt hur många organisationer som faktiskt verkställt ett tillskott. Total goodwill på stockholmsbörsen fortsätter att växa då nedskrivningarna är lägre än de förvärvade värdena varje år. Detta syns även i den långsiktiga utvecklingen av posten då totalen före nedskrivningar har ökat från cirka 500 miljarder kronor år 2010 till hela 987 miljarder kronor under 2020. Det är inte bara i absoluta tal för hela stockholmsbörsen som fenomenet har ökat markant det senaste decenniet, utan den har även växt som andel av eget kapital. År 2005 stod goodwill för cirka 23 % av den totala andelen i eget kapital, vilket kontinuerligt har stigit till sammantaget 30 % under år 2020. (Gauffin & Nilsson, 2022)

1.2 Problemdiskussion

Det finns många olika syften med att ha ett gemensamt regelverk och följa allmänna standarder när det kommer till redovisning. Framförallt ökar det jämförbarheten bland företag som befinner sig på liknande marknader, vilket således bland annat underlättar beslut kring kapitalplaceringar som är en avgörande funktion för bolagens finansiering. Ytterligare en fördel med att kollektiva principer efterlevs är att det förhöjer kvaliteten på bokföringen, som är en viktig grund i det globala och mer internationaliserade samhället vi befinner oss i idag. Detta för att redovisningen ska vara av transparent samt informationsgivande karaktär. Om det gemensamma regelverket följaktligen inte praktiseras bland de ämnade företagen kan detta leda till motsatta konsekvenser, såsom missvisande underrättelser. (IFRS, u.å.c) Det kan därför anses relevant att studera hur de allmänna standarderna, vilket i detta fall är IFRS, appliceras i praktiken kring det omtalade fenomenet nedskrivningsprövning av goodwill.

På grund av kritik från företag och andra aktörer i samhället mot nedskrivningsprövning av tillgångsposten goodwill, finns det incitament att studera implementeringen av de standarder som ligger till grund för förfarandet samt hur denna process påverkas av diverse omvärldsfaktorer, då det har rådit kris i världen de senaste åren. Det har uppstått mycket motstånd till det regelverk och de principer som ligger till grund för den värderingsprocess av goodwill som årligen genomförs i enlighet med IFRS, skriver Bradbury och Scott (2021). Det argumenteras bland annat för att principerna är svåra att tolka samt ger allt för stort utrymme till subjektiva antaganden som man menar påverkar redovisningsinformationens tillförlitlighet. Vidare hävdar

Johansson, Hjelström och Hellman (2016) samt Hjelström (2005) att tillvägagångssättet kring värdenedgångsprövning av goodwill är ineffektiv och kräver mycket resurser och trots ansträngningar för att göra det mer funktionellt är det inte möjligt i dagsläget. Standarderna som ska följas är utgående och krävande, vilket i sin tur har lett till ett mindre verksamt förfarande. Med tanke på att det är många som förespråkar informationens irrelevans och otillräcklighet, kan det således ses som att kostnaderna är högre än nyttan. Det finns dock de som hävdar att nedskrivning faktiskt är den främsta metoden då goodwill är svår att hänföra till en bestämd nyttjandeperiod som även är tillförlitlig, vilket underbygger främjandet av prövningsprincipen varje år, förtydligar Carlsson och Sandell (2018). På grund av denna omfattande kritik och meningsskiljaktigheter är det därför intressant att studera processen vid värdenedgångsprövning för att förstå förhållandet mellan standarden och praktiken.

Gauffin och Nilssons studie (2022) visar att goodwillposten ökar i företagens balansräkning samt på marknaden, vilket klarlägger det faktum att den idag har en större betydelse i de finansiella rapporterna samtidigt som ovanstående kritik består och ger således incitament att studera värderingsprocessen. Vidare belyser även Li och Sloan (2017) att goodwillposterna har ökat sedan implementeringen av de nya redovisningsstandarderna från IFRS 3 som antogs 2005. Detta till följd av att goodwill i sig är svårt att uppskatta till sitt verkliga värde som sedan har lett till att det inte skrivits ned i tid. Resultatet från Li och Sloan (2017) tyder även på att ledningarna i företag tar tillfället i akt och utnyttjar möjligheten med en framskjuten nedskrivning för att visa ett bättre resultat som stabiliserade eller tillfälligt höjde aktiekursen. Det talar för att det finns ett incitament till att somliga chefer och ansvariga emellanåt kan vara opportunistiska när det kommer till just detta område för att överträffa sina resultatprognoser i enlighet med påtryckningar från marknaden menar Han, Tang och Tang (2020). Eftersom standarderna syftar till att se till att bolagen presenterar tillförlitlig, transparent och korrekt information i syfte att viktiga aktörer ska kunna använda denna för diverse beslut i samhället, kan författarnas resultat anses vara problematiskt då det visar att redovisningsinformationens pålitlighet hotas. Därav ger det också incitament till att undersöka processen vid nedskrivningsprövning av goodwill för att förstå relationen mellan standard och praktik. Då det även verkar skilja sig sett till hur bolag hanterar goodwill och nedskrivningsprövning kan det därför anses intressant att vidare studera processen då den bygger på mycket subjektiva antaganden som kan styras av ledningen.

Förutom ökade goodwillposter och kritik mot standarderna är debatten om huruvida man ska fortsätta med nedskrivningsprövning eller återgå till avskrivning, synnerligen aktuell. Senast i November 2022 hölls det en omröstning i IASB om hanteringen kring värderingsprocessen av lönsamheten i förvärvade kassagenererande enheter och vad åtgärderna ska vara om värdet antas vara lägre än det bokförda beloppet. Resultatet var att en liten majoritet, sammantaget åtta av 14 medlemmar, i IASB röstade för att behålla det nuvarande systemet. (IFRS Accounting, 2022) Det mest grundläggande i denna frågan är egentligen att metoden och informationen man får ut av processen åskådliggör den mest rättvisa och objektiva bilden av bolag som genomför nedskrivningsprövningen av goodwill i enlighet med standarderna. Trots att en majoritet röstade för att behålla regelverket var det minst sagt små marginaler som gjorde att denna sida i debatten vann. Den pågående diskussionen belyser det faktum att det saknas en samstämmighet som man tydligt kan se funnits under en längre tid, vilket således ger incitament att studera hur bolag tillämpar de bakomliggande principerna för värdenedgångsprövning av goodwill.

De senaste årens kriser har påverkat vårt samhälle på olika sätt och ur ett redovisningsperspektiv går det att se att dessa omvärldsfaktorer även kan ha haft en påverkan på nedskrivningsprövningen av goodwill. I en studie genomförd av Atanasov (2021) belyser författaren att värderingsprocessen influeras av externa faktorer, såsom bland annat coronapandemin. Resultatet av den blev exempelvis minskad försäljning, lägre intäkter, personalminskningar, ökad skuldsättning, försenade betalningar etcetera. Såklart ledde detta till att redovisningsuppskattningarna förändrades och således även nedskrivningsbedömningen menar Atanasov (2021). Å andra sidan, i en granskning gjord av Panacha och Wiklund (2015), drog skribenterna slutsatsen att processen kring nedskrivning av goodwill inte har något samband alls med varken interna eller externa ekonomiska faktorer. Tidigare studie av Gauffin och Thörnsten (2010) visar att trots oroligheterna vid den föregående finanskrisen, var incitament till nedskrivning av goodwill begränsad, även om det fanns indikation om behov. Det föreligger därför en antydning att vidare undersöka om omvärldsfaktorerna idag har någon påverkan på besluten som ska tas genom processen kring värdenedgångsprövning. Det som ytterligare kan anses angeläget i en sådan situation utifrån intressenternas anspråk är att företag redovisar en opartisk och rättvis bild av dess finansiella belägenhet. Historisk forskning från Li et al. (2011)

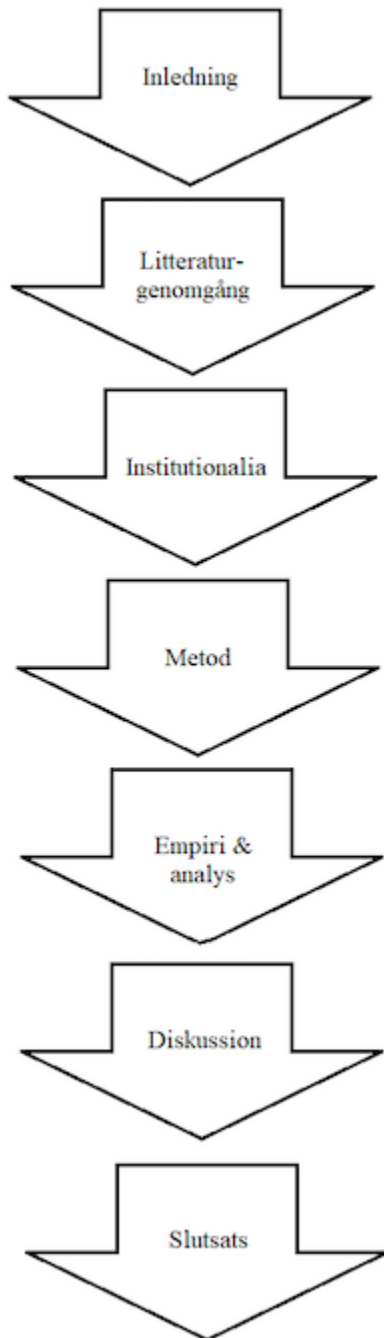
visar nämligen att marknaden tenderar att reagera kritiskt gentemot goodwillnedskrivning, vilket kan ge bolag anledning till nya strategier och metoder för att i sin tur motverka reducering av de ekonomiska skador som uppkommer efter en kris, såsom coronapandemin och kriget i Ukraina.

På grund av studierna ovan kan man fråga sig om de standarder som utformades 2005 hade globala kriser i åtanke? Hur påverkas egentligen nedskrivningsprövning av goodwill när bolag tar hänsyn till externa faktorer? Det föreligger därför ett incitament att vidare undersöka detta problem och således reda ut om omvärldsfaktorer faktiskt har en inverkan på bedömningen eller inte genom att intervjua tio företag som genomgår denna process minst en gång årligen.

1.3 Syfte

Följande studie ämnar att uppfylla två syften. Det första syftet med uppsatsen är att undersöka, genom fallstudie av ett antal bolag som är noterade och använder sig av regelverket IFRS, processen vid värdenedgångsprövning av redovisningsposten goodwill. För att göra detta skall företagens implementering av standarderna jämföras med de faktiska regelverken. Det andra syftet avser att granska om processen vid nedgångsprövningen av goodwill påverkas av omvärldsfaktorer.

1.4 Disposition

1. Bakgrunden till det aktuella ämnet framförs och problematiseras för att läsaren ska bekantas med området. Vidare presenteras två syften som ämnas att uppfyllas.

2. En litteraturgenomgång görs för att läsaren ska erhålla relevanta förkunskaper som underbygger studiens resultat.

3. Som fortsättning till teorin framförs institutionalia för att ge läsaren insikt i det väsentliga regelverket som ligger till grund för uppsatsämnet.

4. Tillvägagångssättet återges med motiveringen av den valda metoden. Avväganden mot andra förfaranden görs.

5. Resultatet från intervjuerna presenteras och analyseras löpande i detta avsnitt som i uppsatsen heter *“Hur går processen vid värdenedgångsprövning till och påverkas den av omvärldsfaktorer?”*.

6. Empirin och den genomförda analysen diskuteras med grund i den valda litteraturen. Det akademiska bidraget framhålls.

7. Studiens slutsatser som ämnar att uppfylla de två syftena presenteras. Vidare redovisas uppsatsens restriktioner samt reflektioner kring förslag till framtida forskning.

Figur 1. Illustration av studiens processflöde.

2. Litteraturgenomgång

Under nästkommande avsnitt presenteras först generell fakta om uppsatsämnet, det vill säga goodwill. Fenomenet kommer definieras för att ge läsaren mer grundlig förståelse inför fortsatt läsning. Vidare framförs tidigare forskning om nedskrivning av goodwill och sedan redogörs det ett delmoment som beskriver relationen mellan standarder och praktik i förhållande till bokföringsprinciper. I avsnitt tre presenteras forskning kring omvärldsfaktorer samt diverse redovisningsteorier i form av en litteraturgenomgång ihop med hur dessa ska appliceras i studien. Detta för att ge en välutvecklad grund till en bildad analys av den insamlade empirin.

2.1 Vad är goodwill?

Vid företagsförvärv kan det i vissa fall uppstå en skillnad mellan köpeskillingen och de identifierade nettotillgångar, vilket benämns som goodwill. Den kan i sin tur antingen vara positiv eller negativ. Ur ett redovisningstekniskt perspektiv, skriver Rațiu och Tudor (2012), kan det ses som en restpost i förvärvsanalysen som inte kan allokteras till de anskaffade identifierbara tillgångarna samt de övertagna skulderna. Carlsson och Sandell (2018) menar att det också kan ses som att det förvärvande bolaget betalat för mycket för nettotillgångarna. Att man erlagt en för hög summa kan både vara avsiktligt för att man vill ha förhandlingsstyrka eller oavsiktligt till följd av att någon av balansposterna identifierats till fel värde. Det kan även bero på att alla tillgångar inte finns med i balansräkningen eller bara att man gjort en dålig affär. Enligt IFRS 3, "Rörelseförvärv" definieras goodwill som "*En tillgång som representerar framtida ekonomiska fördelar som uppkommer från andra tillgångar förvärvade i ett rörelseförvärv som inte är enskilt identifierade och separata redovisade*" (IFRS 3, bilaga A). Goodwill tas därmed upp som en immateriell tillgång i balansräkningen och beroende på vilket regelverk man använder ska den antingen skrivas av linjärt en gång per år under en viss tid eller årligen prövas för nedskrivning, skriver Carlsson och Sandell (2018). De principer som är relevanta för denna studie är de som berör företag som redovisar i enlighet med IFRS och IAS och benämns som IFRS 3, IAS 38 och IAS 36. Dessa handlar om hur bolag hanterar företagsförvärv, immateriella tillgångar samt nedskrivningar och behandlas vidare i kapitel tre (institutionalia). Ur ett teoretiskt perspektiv ger de en sammanfattande bild som förklarar de riktlinjer som bolag måste förhålla sig till vid sin process kring värdenedgångsprövning av goodwill.

Det har dock inte alltid varit självklart vad goodwill innebär, där en ständig debatt om dess allmänna definition och hantering i professionen är pågående skriver Rațiu och Tudor (2012). Posten har frekvent varit ett problem för både revisorer och redovisningsyrket ända sedan dess existens som erkändes i slutet på 1800-talet. Det har lett till att precis som själva begrepp har utvecklats historiskt, har även processen om hur den ska bokföras gjort det. Goodwill som härrör från förvärv kan även anses som en bidragande faktor för koncernens och den allmänna verksamhetens positiva rykte eller dess varumärkes betydelse. Rațiu och Tudor (2012) hävdar att det också är förstärkande vid affärsförbindelser före den eventuella försäljningen eller investeringen. Man skulle kunna säga att goodwill är företagsledningens framtida förhoppning att ett förvärv av ett bolag ska ge bra avkastning, menar Drefeldt (2009). Med andra ord är det alltså en *önskan* om förtjänst då den immateriella tillgången inte genererar något kassaflöde i sig.

För att definitionen av goodwill ska kunna användas och accepteras av majoriteten av användarna bör den således tolkas så brett som möjligt, menar Johnson och Petrone (1998). Detta för att fånga den största potentiella uppsättningen av beståndsdelar som kan antas förekomma. Enligt författarna kan möjliga komponenter i goodwill besitta diverse egenskaper såsom överskott av det förvärvade företags verkliga värde jämfört med de bokförda värdena på de redovisade nettotillgångarna, realvärde på övriga nettotillgångar som inte redovisats av den köpta organisationen, det verkliga värdet av det förvärvade bolagets befintliga verksamhet, det befintliga värdet på synergier från att kombinera förvärvarens och det köpta företags fortsatta drift, övervärdering av köpeskillingen och över- eller underbetalning av förvärvet.

2.1.1 Nedskrivning av goodwill

I samband med förändringen från av- till nedskrivningar år 2005 byttes det mer systematiska förfarandet till ett bedömningsarbete där bland annat investerarna nu måste utvärdera goodwill till en högre grad för att vara förberedda, skriver Hayn och Hughes (2006). Vidare menar författarna att även om goodwill endast representerar en tillgång i räkenskaperna, är dess värdering en viktig ingång i bedömningen av nivån på osäkerheten i framtida kassaflöden för organisationen som helhet. Därför anses det viktigt att förmågan till att göra en oberoende prövning av dess värde finns. Inte endast för ledningen, utan även andra intressenter såsom

revisorer, tillsynsmyndigheter och investerare. Dock belyser Hayn och Hughes (2006) problematiken främst av att prognosbedömningarna för de framtida kassaflödena i de förvärvade bolagen, vilket har betydelse för värderingen av den kassagenererande enheten, blir för subjektiva. Eftersom det inte går att verifiera dem blir de troligtvis manipulerade genom opportunistisk. Marton (2019) klarlägger att trots den omfattande vägledningen i IAS 36 är ändå ledningens egen bedömning en viktig faktor vid redovisning av nedskrivningar. Han illustrerar även problematiken i att de är för subjektiva för revisorer och tillsynsmyndigheter att kommentera.

Nedskrivning av goodwill är vanligtvis ett resultat av den försämrade lönsamheten i det förvärvade bolaget (Hayn & Hughes, 2006). Däremot, i en studie genomförd av AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011), kom skribenterna fram till att nedskrivningar mer kan kopplas till genomförda VD-byten, inkomstutjämnning och "big bath"-rapporteringsbeteenden. Ytterligare en faktor i undersökningen är att förfarandet kan associeras med funktionella styrmekanismer från ledningen i organisationerna. Det tyder på att chefer är mer benägna att utöva sitt redovisningsmässiga utrymme i de finansiella rapporterna för att förmedla information om företagets underliggande resultat, snarare än att agera opportunistiskt. De verksamma styrmekanismerna begränsar sannolikt ledningens förmåga att rapportera nedskrivningar av goodwill som skiljer sig från förutsedda ekonomiska fördelar, vilket resulterar i erkännande av mer "passande" och redan förutsägbara värdeminskningar. Antagligen beror det på att bolag inte vill att det ska komma som en chock för intressenter så att det kan dämpa de antagna negativa reaktionerna.

Hirschey och Richardson (2003) belyser det faktum att nedskrivning av goodwill är kopplat till en nedgång i aktiekursen och ofördelaktiga gensvar från investerare och andra tänkbara aktörer, som exempelvis revisorer, tillsynsmyndigheter och leverantörer. Kapitalplacerares tankesätt är de intressenters som framförallt kan tänkas påverkas mest till följd av förfarandet och är således kritiskt gentemot företagen. Författarna finner även att investerare underreagerar på aviseringar om goodwillnedskrivningar då de gör sig redo för ytterligare förluster under perioden efter underrättelsen. Att ta beslutet om nedskrivning signalerar de viktiga förändringarna i värdet bland bolagets immateriella tillgångar och den prognostiserade framtida förtjänsten och

lönsamheten i koncernen, eller just i den en gång förvärvade enheten. Ytterligare en aspekt som Hirschey och Richardson (2003) åskådliggör i sin forskningsartikel är att handlandet kan komma i något avseende oförutsett och dessutom lågfrekvent bland majoriteten av organisationerna. Detta leder till att intressenter inte har samma möjligheter att förbereda sig inför värdenedgången. Därför klarlägger Knauer och Wöhrmann (2016) att bolagen måste kommunicera informationen om värdenedgång utåt till aktörer som kan anses finna det relevant. Det leder till att de negativa kapitalmarknadsreaktionerna tenderar att följaktligen bli svagare. Vidare är det också grundläggande att underrättelserna och förklaringarna är verifierade samt i viss mån externa på grund av att även det dämpar den kritiska responsen.

2.2 Relationen mellan standarder och praktik

Eftersom studien avser att undersöka bland annat själva processen av hur värdenegångsprövningen av goodwill går till i företag som efterföljer IFRS, ger det incitament att i ett avsnitt redogöra tidigare studier om relationen mellan standarder och efterlevandet av dem i praktiken. Generellt sett blir de gemensamma principerna kritiserade trots deras stora betydelse i redovisningsvärlden, skriver Hjelström (2005). De bedöms vara alldeles för många, komplicerade, utdragna, för svåra att förstå samt alltför detaljerade och otydliga. Skribenten menar att dessa attribut leder till onödiga kostnader i relation till regelimplementeringen som blir ofördelaktigt för den finansiella informationen. En anledning till att det utvecklats på detta sätt är förmodligen på grund av den mer komplexa verkligheten som dagens affärshändelser och transaktioner lett till. Således beror progressen av de invecklade standarderna i hög grad på samhällets tillväxt. Vidare menar Hjelström (2005) att standardsättare får erhålla kritik till viss mån från användarna i det avseende att de inte tar tillräckligt med hänsyn till deras intressen vid skapandet av principerna. Om alltför stort missnöje framkommer kan det i sin tur leda till lobbying, vilket är någonting upprättare av dessa regler inte uppskattar och därför vill undvika, belyser Sutton (1984). Det är bland annat kostsamt men tar även tid för både organisationer som exempelvis IASB men också producenterna av de finansiella rapporterna, det vill säga företagen. Dessutom kan det anses vara av stor vikt att besitta förtroende från användarna för att standarderna ska vara så attraktiva och kvalitativa som möjligt.

Street, Gray och Bryant (1999) belyser i sin artikel att målet med internationell harmonisering av redovisningsstandarder har varit aktuellt sedan början av 1970-talet. Fördelarna med en formell samordning är bland annat reduceringen av investeringsrisker på marknaden som i sin tur leder till bredare globala kapitalsatsningar och besparingar, sänkta kostnader samt eliminering av förvirring som härrör från diverse mått på finansiell ställning mellan länder. Det mest grundläggande behovet av standardisering är dock jämförbarheten av de ekonomiska redogörelser och fenomenen som tillkommer i rapporterna och räkenskaperna. Dessutom klarlägger Bradbury och Scott (2021) att det kan anses förbättra kvaliteten på redovisningen för samtliga som efterlever principfasta regleringar, såsom IFRS och GAAP, som likaså är ett av målen för standardiseringsorganen. Däremot, för att kvaliteten ska anses föreligga, måste bolagen följa dem i samma avseende. Författarna kom bland annat fram till i sin studie att den vanligaste begäran om upplysning av tillsynsmyndigheter från bolag, som bokför enligt exempelvis IFRS, hänför sig till hur man ska presentera diverse poster i sina finansiella rapporter och anvisningar. Detta för att upplysningskraven kan anses oerhört komplexa och "överdrivna". Det har även uppkommit i en studie gjord av Kohlbeck och Warfield (2010) i USA, där man tillämpar GAAP, att principerna är väldigt svåröverskådliga och invecklade att implementera. Det har lett till ökade antal omräkningar, vilket i sin tur är kostsamt och någonting företag eventuellt måste ha i åtanke både tidsmässigt men även i uppskattning av andel resursanvändning. Dessutom kan det vara en fråga som bolag kan behöva gå vidare med till högre instanser i vissa avseenden, som samtliga parter skulle kunna tros helst vill undvika. Eftersom IASB och FASB har ett nära samarbete med många liknande standarder, kan man anta att dessa besvär även går att applicera på IFRS-professionen. Ytterligare en klarhet åstadkommen av Bradbury och Scott (2021) är att revisorer och beslutsorganen kan ha olika syn på standarderna. Detta kan leda till förvirring bland företagen som efterföljer dessa standarder då principskaparna förväntar sig en sak medan revisorerna i något avseende möjligen förmedlar en annan distinktion av IFRS-tolkningar. För att förbättra företeelserna finner skribenterna att en vidare och tydligare interaktion mellan dessa element skulle förbättra både kvaliteten men även klarheten i den finansiella rapporteringen innan publicering av bolags räkenskaper.

Redovisningsmetoder är en integrerad del i processkedjan samt i avtal mellan organisationer och andra parter, såsom långivare, aktieägare, chefer, leverantörer och även befintliga såväl som

tillkommande kunder. Om det skulle undgåas att specificera ex ante vilket tillvägagångssätt man som bolag förlitar sig på, kan det skapa osäkerhet bland diverse aktörer. Med hjälp av bland annat IFRS och GAAP vet nu intressenter om på förhand vilka standarder som ligger till grund för företags räkenskaper. Det leder följaktligen till en slags ekonomisk effektivitet. Nackdelen är dock att principer är kostsamma att utveckla och specificera samtidigt som det är svårt att förutse om dessa går att uttrycka på ett funktionellt sätt i samtliga länder och branscher. Detta visar betydelsen i att institutionerna som producerar dessa standarder måste vara oberoende sett till användarna för att de ska kunna tillämpas. (Ball, 2006)

Fortsättningsvis beskriver även Menicucci (2020) vikten av att utveckla principer som leder till hög kvalitet av redovisningen för intressenter att ta del av. Hon skildrar dock problematiken med att harmoniserade standarder leder till ökad informationsnivå i viss mån och således förhöjd grad av resursbehov för att uppfylla dessa krav från användare av de finansiella rapporterna, men även instanserna som tar fram dem och de som granskar, såsom analytiker och revisorer. Det tas även upp frågan om i vilken utsträckning redovisningsstandarder bidrar till beslutsnyttan av ekonomisk rapporteringsinformation. Ju högre ökade krav på redogörelserna från företag, desto mer lättåtkomligt är det att presentera det felaktigt och därmed behöva revidera. Vidare framställer Menicucci (2020) att det finns de forskare som inte tycker IFRS har lett till ökad kvalitet på bokföringen rent generellt. Detta för att de anser att standarderna betingar alltför hög grad av flexibilitet, som ger chefer större möjligheter att manipulera resultaten. IAS/IFRS är mer principbaserade och det leder i sin tur till nödvändiga bedömningar utifrån individuella omständigheter och ekonomiska händelser utifrån vardera organisation och eventuellt bransch skriver Barth, Landsman och Lang (2008), vilket är en komponent vid nedskrivningsbedömning av goodwill.

Goodwill präglas av tre standarder framtagna av IASB. Dessa är IFRS 3, IAS 38 samt IAS 36 och de behandlar företagsförvärv, immateriella tillgångar och till sist nedskrivning. Vad de faktiskt innebär och vilka komponenter som är relevanta redogörs i senare avsnitt (se kapitel tre). Som nämnts i tidigare stycke anses ofta IFRS samt IAS vara komplexa och svårbegripliga, vilket leder in på ämnet hur detta fenomen kan appliceras på goodwill. Tsalavoutas, André och Dionysiou (2014) har genomfört en studie där de fördjupat sig i hur de aktuella standarderna

tillämpas i verkligheten bland bolag samt vad som upplevs som bristande efterlevnad av dessa regler. Till exempel finner de att många organisationer som genomför företagsförvärv enligt IFRS 3 undanhåller en kvalitativ beskrivning av de faktorer som utgör goodwill i köpet av den kassagenererande enheten, vilket är en komponent i kravet för sådan information. Det kan bero på att användarna helt enkelt inte förstår de obligatoriska villkoren och/eller så följer de inte standarderna till punkt och pricka. Detta är en indikation på att jämförbarheten blir lägre, som är ett av de primära målen med harmoniserade redovisningsprinciper, och kan eventuellt oroa diverse intressenter. Totalt sett finner Tsalavoutas, André och Dionysiou (2014) att efterlevnadsgraden var cirka 80 % av standarderna som är relevanta vid värdenedgångsprövning av goodwill, det vill säga IFRS 3, IAS 38 samt IAS 36. Ytterligare en intressant distinktion författarna kommer fram till är att innan IFRS började tillämpas 2005, uppfyllde företag inte de nationella obligatoriska upplysningskraven som förekom fullt ut. Vidare belyser även Grannas och Farran (2015) brister i efterrättelser av IAS 36 genom en studie av de svenska börsbolagen. Anledningen till den otillräckliga åttlydnaden menar skribenterna kan bero på att kostnaderna för att tillämpa standarderna är högre än nyttan av informationen som framkommer. Alternativt kan det även bero på att de anses komplicerade. Frågan man således bör ställa sig är i sin tur om de gemensamma bokföringsreglerna verkligen har lett till ökad kvalitet av redovisning eller inte, som blivit kritiserat tidigare i avsnittet och hur de faktiskt tillämpas i organisationers nedskrivningsprocesser.

2.3 Omvärldsfaktorer

I IFRS finns det ett antal olika utgångspunkter för bolagen då de ska göra sin uppskattning av framtida kassaflöden. Enligt IAS 36 punkt 33a, som redogör för utgångspunkter vid värdering av kommande kassaflöden, skall stor vikt ges vid externa faktorer. Det är således principfast att organisationer måste ha det i beaktning vid sina subjektiva bedömningar, som genomförs vid exempelvis granskning av goodwillvärdet. Detta samtidigt som företagsledningens avgöranden skall återspegla de förväntade ekonomiska förhållanden under den prognostiserade perioden, enligt deras bästa förmåga. Därav finns det ett syfte i att undersöka hur de tillfrågade bolagen agerat under de senaste årens turbulenta omvärld. Dels då covid-19 pandemin bland annat förändrat många människors livsstil samt köp- och investeringsvanor, vilket kan ge en direkt påverkan på företagets resultat. Parallellt har det även inneburit en stor påverkan på de bredare

makrofinansiella faktorerna som ska tas i beaktning enligt regelverket om “ekonomiska förhållanden”. Studien görs även i en tid då stort finansiellt fokus ligger på konjunkturläget framöver. Det finns därför en poäng i att undersöka hur bolagen projekterar de kommande finansiella omständigheterna för sina kassagenererande enheter.

Nedskrivningsbedömningen av goodwill bygger som tidigare nämnts mycket på prognoser och framtida förväntningar på de förvärvade enheterna som företagen måste genomföra. De betraktas i en del fall som subjektiva till en grad som leder till att de inte kan anses betryggande och tillförlitliga bland allmänheten och andra aktörer. Antaganden som bolagen måste göra kan och bör påverkas till viss grad av omvärldsfaktorer. Sådana omständigheter kan bedömas vara händelser som det enskilda företaget i praktiken inte kan ha någon verkan på. Det kan innebära direkta hot för en del och således även möjligheter för andra. Dessa externa förhållanden kan i sin tur delas in i diverse generella kategorier. Bedford och Malmi (2015) identifierar fem dimensioner av omvärldsfaktorer som företag tar i beaktning vid värderingsarbete och framtida planer. Dessa är kunder i form av efterfrågan, leverantörer, konkurrenter vars strategier måste tas hänsyn till, teknologiutveckling samt ekonomiska och politiska påtryckningar såsom skatt och räntor. Ytterligare utomstående händelser kan vara kriser som inte sker på grund av samhället, exempelvis corona och krig.

Coronapandemin, som är en specifik och ytterst relevant omvärldsfaktor, har haft omfattande negativ påverkan inom företagsvärlden och samhällsekonomin i stort (Ekonomifakta, 2020). Detta leder en till tankarna om det borde ha haft något inflytande över och kan anses vara en “utlösande händelse” i nedskrivningsprocessen av goodwill. Atanasov (2021) skriver att informationen som tillkommer till följd av värdenedgången av goodwill uppfattas vanligtvis som ett tecken för problem i den förvärvade verksamhetens lönsamhet och funktion. Covid-19 har lett till diverse orosmoment, inte endast för individer, utan även finansiella, sociala och ekonomiska problem för bolag som skapat förändringar av ledningars strukturering och styrning av organisationer. De redovisningsmässiga uppskattningarna som används och genomgås av företag för att presentera sina räkenskaper har då oundvikligt påverkats. Vidare belyser Atanasov (2021) några av de viktigaste faktorerna som generellt ligger till grund för nedskrivning av goodwill som är a) ägandets form och struktur, b) kvaliteten på bolagsstyrningen samt c) företagets

finansiella och ekonomiska ställning. Ytterligare en viktig beståndsdel kopplad till nedskrivningsprocessen är ledningens roll och förhållningssätt till de finansiella rapporterna. Coronapandemin hade en inverkan på en betydande del av branscherna eftersom resultatet blev minskad försäljning, lägre intäkter, personalminskningar, ökad skuldsättning, försenade betalningar etcetera. Såklart ledde detta till att redovisningsuppskattningarna förändrades och således nedrivningsbedömningen. Trots att detta är indikationer på behov av värdeminskning, var ledningarna tvungna att tänka långsiktigt och bedöma hur och i vilken utsträckning pandemin skulle påverka den aktuella verksamheten, menar skribenten. Kommer det minska framtida kassaflöden eller öka driftskostnader under en längre tidsfrist? Eller beror den sämre lönsamheten på tillfälliga restriktioner? Atanasov (2021) skriver också att ledningens subjektiva bedömningar, som exempelvis val av diskonteringsränta, måste inkludera risker förknippade med pandemin.

I en studie genomförd av Panacha och Wiklund (2015) belyser författarna det faktum att nedskrivning av goodwill inte har något samband med varken externa eller interna ekonomiska faktorer. Värdet av det följde således inte trenderna i det svenska finansiella samhället. Liknande resultat framkom även i studien av Gauffin och Nilsson (2022). Cheferna i företagen förlitar sig istället på varierande syfte, i synnerhet det subjektiva, när de utvärderar goodwill och dess relaterade nedskrivningar. Ledningen vill deklarerar ett mer positivt resultat för att i sin tur kunna projicera långsiktiga intäkter, jämna inkomstnivåer och såklart upprätthålla förtroendet för investerare och borgenärer. Incitamentet att manipulera resultatet kan således anses som ett byråproblem och leder till fluktuerade värden i nedskrivningar av goodwill, skriver Panacha och Wiklund (2015). Dock, en aspekt som Sapkauskiene och Leitoniene (2014) klarlägger, är att ett exempel på en anledning till nedskrivning av goodwill är organisationernas storlek, vilket kan anses som en faktor. Större bolag är många gånger mer benägna att genomföra företagsfusioner- och förvärv då de handlar i enlighet med en mer köpaggessiv strategi. Det leder i sin tur till större mängder goodwill i balansräkningarna och således ökar sannolikheten att nedskrivningarna kan vara proportionellt högre. Vidare menar Sapkauskiene och Leitoniene (2014) även att värdeminskning av goodwill har ett samband med den ekonomiska situationen i landet som ofta påverkas följaktligen av globala kriser.

Alla företag kommer på ett eller annat sätt behöva agera och ta ställning när de blir påverkade av utomstående faktorer. Hur de handlar kan ha långtgående finansiella konsekvenser för bolagen och det kommer därav vara av stor vikt hur man gör sina analyser och beslut. För att förstå och förklara varför organisationer, men också de människor som styr och kontrollerar företagen tar de beslut som de gör, behöver man teori. Följande redovisningsteorier syftar till att förklara de bakomliggande drivkrafterna till bolag och individers olika beslut som berör dessa externa faktorer.

2.3.1 Agent-principal teorin

Ramanna och Watts (2012) har undersökt om agentteorin har någon påverkan kring avgörande för värdenedgång av goodwill. I sin studie kommer de fram till resultatet att nedskrivning av posten ofta inte genomförs, trots att det föreligger antydning till det. Orsaken bakom detta finner författarna är vanligtvis personliga motiv. Många gånger handlar det om att säkra och utvidga sitt nyttomaximerande beteende, vilket ligger i linje med agentteorin som menar att vardera aktör agerar utifrån egen vinning. I enlighet med Jensen och Meckling (1976) går *agent-principal teorin* ut på att en person har i uppgift att utföra ett uppdrag åt en annan. Den som genomför ärendet benämns som agent, medan den som delegerar angelägenheten kallas principal. Detta är en ytterst viktig teori som anses grundläggande i Sverige då det till och med finns lagstadgade krav i ÅRL (1995:1554) på agentens finansiella rapportering till sin uppdragsgivare. Det mest relevanta exemplet på en sådan situation i förhållande till ämnet som undersöks i den här uppsatsen är ägare/verkställande direktören-relationen. Här har VD:n, vilken bedöms vara agent, som uppgift att skapa aktieägarvärde åt ägarna som då är principaler. I den här belägenheten uppstår alltid en slags informationsasymmetri då VD:n oundvikligt kommer ha mer kunskap än ägaren om exempelvis den dagliga verksamheten i företaget. Därmed uppstår ett behov av redovisning så att ägaren (principalen) har möjlighet att kontrollera sin uppdragstagare, nämligen den verkställande direktören (agenten).

Agenten förväntas vara nyttomaximerande men likaså riskavers. Detta medför en risk att agenten inte kommer att agera i principalens bästa intresse som även de vill verka för ett så opportunistiskt resultat som möjligt. Därför kan det behövas en extern oberoende part som verifierar den information som lämnas. För att återgå till exemplet ägare/VD-förhållandet skulle

den objektiva aktören vara exempelvis en revisor eller media. Dessa kallas även för väktare där deras uppgift är att bestyrka och säkerställa att de underrättelser som agenten förmedlar till principalen är korrekta. (Davis et al., 2021) Om informationen som lämnas till väktaren inte är objektiv och verifierbar sätts denna mekanism ur funktion och väktarens uppgift är inte längre relevant. Eftersom agenten förväntas vara nytto-maximerande kommer den att ta beslut som gynnar sig själv.

Redovisning är ett sätt för principalen att kunna kontrollera att agenten gör vad som efterfrågas. Med hjälp av bokföringen ska principalen få en tydlig objektiv och granskad rapport varje kvartal om hur verksamheten utvecklas. Som garant för att all information är korrekt finns revisorn som kritiskt granskar de finansiella rapporterna. Utan revisorn finns det ingen säkerhet för att räkenskaperna är korrekta. För att kunna göra en rättvis bedömning behövs också ett regelverk att förhålla sig till. Detta för att öka tillförlitligheten gäller det att principerna är strama och tydliga, så att alla rapporter kontrolleras enhetligt.

2.3.2 Shareholder theory

Shareholder theory innebär att en företagsledning endast har i uppgift att maximera bolagets vinst. Detta ska i sin tur leda till högsta möjliga aktieägarvärde, vilket i slutänden är chefernas primära uppgifter. Vidare innebär det att en organisation inte ska delta i exempelvis välgörande ändamål om det inte tydligt kommer leda till högre resultat rent ekonomiskt. Det enda sättet för ett bolag att bidra till främjande intentioner är alltså indirekt. Detta görs genom att optimera sin vinst och dela ut pengar till aktieinnehavarna som sen har möjligheten att använda pengarna till exempelvis välgörande avsikter, eller något helt annat. Om en organisation inte fokuserar på att göra maximal vinst för att skapa den högsta förtjänsten kommer delägarna försöka avsätta ledningen och styrelsen för att få in någon som ökar kursen. Om man inte lyckas med detta kommer de sälja sina aktier för att investera i ett företag där man fokuserar på aktieägarvärde och vinstmaximering. (Friedman, 1970)

Eftersom att en företagslednings främsta uppgift är att skapa aktieägarvärde kommer det göras de prognoser och bedömningar som de antar kommer ge bäst förtjänst för aktieägarna. Därför kommer de sannolikt att undvika nedskrivningar av goodwill, då det historisk varit negativt för

aktiekursens utveckling till följd av marknadens kritiska synpunkt på det, belyser Li et al. (2011). Om regelverket lämnar för mycket utrymme till chefernas subjektiva uppskattningar kan det följaktligen leda till att det utnyttjas till att göra optimistiska prognoser och värderingar för att framhäva bolaget som mer lönsamt än vad det egentligen är.

2.3.3 Positiv redovisningsteori

Positiv redovisningsteori syftar på utreda olika aktörers faktiska bokföringsval i sin finansiella rapportering, menar Watts och Zimmerman (1978). Detta skiljer den vetenskapliga lärobyggnaden från normativ redovisningsteori där man istället forskar på de optimala bokföringsvalen. Teorin menar att samtliga parter är nyttomaximerande och kommer sätta sig själv först i alla lägen. Detta innebär således att ledningens beslut kring de ekonomiska redogörelserna kommer vara en konsekvens av de förutsättningarna som finns. Watts och Zimmerman (1978) pekar på tre olika scenarion som i sin tur påverkar bokföringsbesluten enligt positiv redovisningsteori:

Bonushypotesen

Bonushypotesen menar att ledningar och styrelser som har resultatbaserade arvoden kommer att försöka manipulera redovisningen så att den visar bättre resultat. Nya VD:ar tenderar att göra stora av-/nedskrivningar i början för att sedan kunna öka resultat längre fram. Äldre VD:ar tenderar istället att minska budgeten för forskning och utveckling för att kunna visa ett bättre resultat på kort sikt, med risk att bolagets framtid i sin tur påverkas negativt. Enligt en studie gjord av Sapkauskiene och Leitoniene (2014) framkommer det att majoriteten av de värdeminskningar som gjordes var en konsekvens av chefernas själviska intressen. Vidare ser man också att när det finns ett bonusprogram kopplat till bolagets resultat så minskar nedskrivningarna eftersom ledningen inte vill sänka deras belöningar. Ytterligare en omständighet som kan särskiljas är att företagsledningen och chefers rykte skadas av en nedskrivning. I många fall beror det på sämre lönsamhet och det leder följaktligen till negativa utvärderingar av de som ansvarar för resultatet i organisationen.

Skuldsättningshypotesen

Skuldsättningsteorin avser att bolag med hög andel skuld kommer att göra redovisningsmanipuleringar för att minska skulden som andel av totalt kapital. Detta gör man genom att öka resultatet i nutid på bekostnad av framtida resultat. Ett exempel på hur företag kan genomföra detta är via aktivering av sina utvecklingskostnader i resultaträkningen eller genom att undvika eventuella nedskrivningar. Det här är särskilt aktuellt när bolag försöker ta in mer pengar med hjälp av banklån eller emissioner exempelvis.

Hypotesen om politiska kostnader

Hypotesen om politiska kostnader går ut på att organisationer kommer försöka minska sin vinst om det går för bra för företaget. Detta eftersom man vill undvika granskning från politiskt håll vilket kan uppstå om bolaget har mycket höga marginaler och tjänar pengar i stor omfattning. I dessa fall tenderar VD:ar och ledningar att göra större nedskrivningar om möjligt eller öka sina kostnader för forskning och utveckling.

För att driva sina anställda på såväl de lägre nivåerna i ett bolag som den högsta ledningen använder man sig ofta av olika incitamentsprogram. Detta kan vara optioner i bolaget eller bonusar kopplade till finansiella mål inom verksamheten. Tanken med dessa är att de ska öka motivationen inom företaget för att prestera bra resultat. Är incitamenten för kraftiga finns det en risk att man gör vad som helst för att uppnå sina mål. Exempelvis kan det leda till att man som VD undviker nedskrivningar för att hålla uppe aktiekursen eller uppnår sina bonusgrundande resultat. Även längre ner i värdekedjan kan dessa manipulationer ske, vid förvärv finns det ofta tilläggsköpeskillningar som kopplas till finansiella resultat där ett dotterbolags grundare eller VD kan ha väldigt starka incitament för att dotterbolaget uppnår vissa målsättningar. Även detta kommer i sin tur återspeglas i koncernen. Samma sak gäller således vid bolag som visar negativ lönsamhet och söker ny finansiering. Då har man incitament att försköna bilden för att få in pengar i organisationen. Det finns därför anledning att noga titta på företagens drivkrafter men även ledningens och anställdas.

2.4 Sammanfattning av litteraturgenomgången

En sammanfattning av detta avsnitt är att standarder, regler och riktlinjer aldrig är till mer nytta än hur de tolkas. IFRS 3, IAS 36 och IAS 38 ger täckande instruktioner om hur värdering av immateriella tillgångar, goodwill och förvärv ska genomföras, tolkas och till sist prövas. Även om reglerna är många och i viss mån tydliga så kokar det till sist ner till hur de appliceras och används av bolag i praktiken. Det finns belegg för att standarderna inte följs slaviskt av organisationerna, vilket till viss del kan förklaras av dess komplexitet och hur resurskrävande det blir för företagen. För att få en mer komplett bild bör man se till hela processen och inte bara läsa lagtexten. Teorikapitlet syftar därför till att undersöka hur externa faktorer kan komma att påverka detta tillvägagångssätt och bolagens möjlighet till regelefterlevnad. Samtidigt ämnar litteraturgenomgången till att förklara hur den mänskliga faktorn kan komma att ha en påverkan på vilka beslut som tas i processen.

3. Institutional

Studien har för avsikt att i första hand undersöka processen av värdenedgångsprövningen av goodwill, vilket kan beskrivas som en redovisningsmässig sakfråga. Därför är det absolut relevant att läsaren i sin tur förstår vad goodwill är och vilka bokföringsstandarder som ligger till grund för hur posten ska hanteras. Det som kommer behandlas och redogöras för vidare i detta avsnitt är alltså IASB, FASB, IFRS 3, IAS 38 samt IAS 36. Ytterligare beskrivs även kortfattat modellen WACC som är ett tillvägagångssätt att beräkna kostnader för ett bolags finansiering.

3.1 Internationella standarder - IASB och IFRS

IASB är en oberoende organisation som vars arbete är att bidra med en högkvalitativ, verkställbar, harmoniserad och hållbar internationell bokföring och finansiell rapportering. IASB tar fram och ger ut den internationella redovisningsstandarden IFRS som sedan EU antar. Utvecklingen av principerna bedrivs av två stycken standardiseringsorganisationer, IASB samt den nya organisationen ISSB. IFRS redovisningsstandarder är en vägledning för hur arbetet bakom de finansiella rapporterna ska ske medan deras hållbarhetsprinciper vägleder företag om huruvida hållbarhetsarbete som ska hjälpa eller hindra bolagens värdeskapande. Syftet med IFRS standarder är att bidra till att bolag presenterar transparens, tillförlitlighet och effektivitet till de finansiella marknaderna samt både tillräcklig och användbar information för att investerare och andra intressenter ska få insyn i företagets finansiella ställning och prestationer. Därtill ska intressenter även få insyn i bolagens hållbarhetsarbete och hur det bidrar till eller hindrar skapandet av företagsvärde. Organisationen arbetar också med att främja integreringen av standarderna för företagen. Deras arbete bygger på att skapa tillit, tillväxt och långsiktigt finansiell stabilitet i den globala ekonomin. (IFRS, u.å.b)

3.1.1 FASB

FASB grundades år 1973 och är en oberoende organisation som är verksamma i USA. Syftet är att framställa standarder för finansiell redovisning och rapportering för bolag som tillämpar GAAP. Offentliga och privata företag samt ideella föreningar använder sig av dessa och avsikten med dem är att säkerställa att informationen som organisationer presenterar är transparent och betydelsefull för investerare och andra intressenter. Utöver att ta fram principerna, hjälper de

även diverse aktörer att förstå och tolka standarderna i utbildningssyfte för att marknaden i sin tur ska bli mer objektiv. (FASB, u.å.a)

På grund av de senaste årens globalisering och expansion av landets finansmarknader har FASB och IASB försökt närma sig i syfte att öka jämförbarheten samt harmonisera den finansiella rapporteringen på en mer universell nivå. (Marton, 2010) Till exempel införde FASB år 2002 nya standarder i USA kring redovisningen av goodwill som innebar bland annat nedskrivningsprövning årligen istället för avskrivningar (FASB, u.å.b). Detta kan antas ha varit en inrådan för IASB som några år senare bildade IFRS.

3.2 IFRS 3 - Företagsförvärv

IFRS 3, som handlar om företagsförvärv, implementerades i EU den 1 januari 2005. Syftet med standarden är att förbättra relevansen, tillförlitligheten samt jämförbarheten som ett rapporterande bolag tillhandahåller om ett rörelseförvärv och dess effekter i sina finansiella redogörelser. Därmed innehåller den information om hur förvärvaren redovisar och värderar de identifierbara tillgångarna, de övertagna skulderna och eventuella innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade företaget. (IFRS 3, p.1)

Organisationer behöver fastställa om en transaktion eller annan händelse är ett rörelseförvärv genom att praktisera IFRS definition av fenomenet rörelseförvärv. Den kräver även att de anskaffade tillgångarna och de tillträdna skulderna utgör en verksamhet eller en rörelse. I de fall då de förvärvade tillgångarna inte är en rörelse eller verksamhet måste det köpta bolaget redovisa affärshändelsen som ett tillgångsförvärv. (IFRS 3, p.3) Därefter måste företag tillämpa förvärvsmetoden som enligt punkt fyra i IFRS 3 som består av fyra olika steg:

1. identifiering av *förvärvare*,
2. fastställande av *förvärvstidpunkten*,
3. redovisning och värdering av de identifierbara förvärvade tillgångarna, de övertagna skulderna och eventuella innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade företaget, och
4. redovisning och värdering av goodwill eller vinst vid ett förvärv till lågt pris.

Det första steget är identifiering av förvärvare, där ett av bolagen som ingår i köpet ska bestämmas vara förvärvaren (IFRS 3, p.6). Enligt IFRS 10, "Koncernredovisning", är det förvärvande företag den som innehar *bestämmande inflytande* över den anskaffade organisationen (IFRS 3, p.7).

Det andra steget är fastställande av förvärvstidpunkt som således anses inträffa när förvärvaren erhåller bestämmande inflytande av det förvärvade företaget (IFRS 3, p.8). Detta moment är normalt först när förvärvaren juridiskt överför ersättningen, erhåller tillgångarna samt tar över skulderna i det köpta bolaget (IFRS 3, p.9).

Vidare till det tredje steget där förvärvaren ska värdera och redovisa de identifierbara utvunna tillgångarna och övertagna skulderna till deras verkliga belopp vid förvärvstidpunkten (IFRS 3, p.18). Vid varje rörelseförvärv behöver köparen bedöma innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade bolaget som är nuvarande ägarintressen och berättigar innehavarna till en proportionell andel av organisationens nettotillgångar i händelse av likvidation som antingen;

- a. Verkligt värde, eller
- b. De nuvarande ägarinstrumentens proportionella andel i det redovisade värdet av det förvärvande företaget

Övriga delar av förfogande utan avgörande påverkan ska beräknas till reellt belopp vid tidpunkten för anskaffningen om inte någon annan värderingsgrund krävs av IFRS (IFRS 3, p.19).

Den fjärde och sista punkten behandlar redovisning och värdering av goodwill eller vinst vid ett förvärv till lågt pris. Det förvärvande bolaget ska redovisa goodwill från och med förvärvstidpunkten, beräknad som summan av (a) minus (b) nedan:

- a. summan av
 - i. den överförda ersättningen värderad enligt denna standard, som normalt kräver verkligt värde per förvärvstidpunkten,
 - ii. beloppet för eventuella innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade företaget värderade enligt denna standard, och

- iii. i ett rörelseförvärv som genomförs i steg, det verkliga värdet per förvärvstidpunkten på förvärvarens tidigare eget kapitalandel i det förvärvade företaget.
- b. nettot per förvärvstidpunkten av beloppen för de identifierbara förvärvade tillgångarna och övertagna skulderna värderas enligt denna standard (IFRS 3, p.32).

Förutom goodwill gäller denna del även vid införskaffning till ett för lågt pris (IFRS 3, p.34). Detta kan inträffa i ett rörelseförvärv som är exempelvis en tvångsförsäljning där säljaren agerar under ofrihet (IFRS 3, p.35). Fenomenet benämns ibland som "negativ goodwill" (Carlsson & Sandell, 2018). Dock, innan man redovisar den som en vinst ska förvärvaren göra en ny bedömning beträffande värderingen av de förvärvade tillgångarna och de övertagna skulderna. Om köparen identifierar ytterligare tillgångar eller skulder ska dessa likaledes redovisas. Därefter ska förvärvaren granska de tillvägagångssätt som användes vid beräkningen av de belopp som enligt kraven i denna standard ska redovisas per förvärvstidpunkten för samtliga av följande;

- a. de urskiljningsbara utvunna tillgångarna och tillträdna skulderna,
- b. förfogandet utan bestämmande inflytande i det förvärvade bolaget (om något),
- c. vid ett rörelseförvärv genomförs i etapper, förvärvarens tidigare eget kapitalandel i den förvärvade organisationen, och
- d. överlåtelseersättningen.

Syftet med granskningen är att säkerställa att värderingen korrekt återspeglar beaktande av samtlig tillgänglig information vid förvärvstillfället. (IFRS 3, p.36)

3.3 IAS 38 - Immateriella tillgångar

Denna standard grundades via IFRS 2005 och är relevant för att förstå fenomenet goodwill. I IAS 38 punkt 8 preciseras en immateriell tillgång som "... *en identifierbar icke-monetär tillgång utan fysisk form*" (IAS 38, p.8). Exempel på detta är patent, design på produkt eller logotyp, forskningsresultat, varumärke och goodwill etcetera. Cirka 80 % av bolags totala värde föreligger ofta i immateriella tillgångar och de organisationer som utvecklar och i sin tur

förvaltar dessa på ett effektivt sätt har många gånger högre lönsamhet än övriga som inte gör det. (PRV, 2022) Betoningen på att den ska vara identifierbar är av stor vikt då det måste gå att särskilja från goodwill, vilket det gör om tillgången går att exempelvis sälja, överlåta, hyra ut, licensera eller om den uppkommer genom avtal alternativt andra juridiska förbindelser (IAS 38, p.12). Vidare måste det aktuella företaget ha kontroll över den immateriella tillgången. Detta tillförsäkras om bolaget *“... har förmågan att säkerställa att framtida ekonomiska fördelar från den kommer företaget till del och att begränsa andras möjligheter att få del av dessa fördelar”* (IAS 38, p.13). Utöver detta måste förfogandet sannolikt tillbringa organisationen ekonomiska förmåner i framtiden, såsom intäkter, kostnadsbesparingar eller möjligtvis andra fördelar (IAS 38, p.17).

Enligt IAS 38 punkt 21 ska en immateriell tillgång endast redovisas i ett företags finansiella redogörelser om:

- a. Det är sannolikt att de förväntade framtida ekonomiska fördelarna hänförliga till tillgången kommer att tillfalla bolaget, och
- b. Det förvärvade värdet av tillgången kan mätas på ett tillförlitligt sätt.

I enlighet med standarden IFRS 3, om en immateriell tillgång införskaffats vid ett rörelseförvärv, är anskaffningsvärdet för denna dess verkliga värde vid tidpunkten för köpet. Det faktiska beloppet på tillgången återspeglar i sin tur marknadsaktörernas förväntningar vid förvärvstillfället om sannolikheten att förfogandet kommer att tillfalla ekonomiska fördelar, i motsats till bolagets beräkningar. Företaget antar alltså att de kommer erhålla finansiell nytta trots osäkerhet kring tidpunkt eller storlek på inflödet. Sannolikhetskravet i punkt 21a måste således alltid vara uppfyllt vid ett rörelseförvärv av en immateriell tillgång. (IAS 38, p.33) Om det inte finns möjlighet att bestämma en precis ekonomisk livslängd, även kallat nyttjandeperiod, på den immateriella tillgången ska den inte skrivas av enligt sedvanligt bruk. Förfarandet ska istället ske i överensstämmelse med IAS 36 som behandlar nedskrivningsprövning. (IAS 38, p.107 & p.111)

3.4 IAS 36 - Nedskrivningar

IAS 36 reglerar redovisningsförfarandet som hanterar nedskrivning av tillgångar. Om en immateriell tillgång har en odefinierbar livslängd eller inte är möjlig att nyttja fullt ut, ska den genomgå en prövning av nedskrivningsbehov minst en gång per år. Detta gäller såklart även goodwill som oftast inte har en fullständigt tydlig nyttjandeperiod. (IAS 36, p.10b) Företag har även skyldighet att utföra granskning kring behovet att skriva ned om det finns indikation till värdeminskning under räkenskapsårets förlopp, utöver den obligatoriska kontrollen. Vid nedskrivningsprövningar av goodwill ska återvinningsvärdet av det förvärvade bolaget sättas i relation till det verkliga värdet, inkluderat goodwill (IAS 36, p.24). Återvinningsvärdet definieras som “... *det högre av dess verkliga värde minus försäljningskostnader och dess nyttjandevärde*” (IAS 36, p.6) där nyttjandevärde är nuvärdet av de kommande kassaflöden en tillgång eller kassagenererande beståndsdel antas ge upphov till (IAS 36, p.6). Beräkningen av nyttjandevärdet ska utspelas enligt punkt 30 och innefatta:

- a. En uppskattning av de framtida kassaflöden som företaget förväntar sig få från tillgången,
- b. Förväntningar om att storleken och tidpunkten för dessa framtida kassaflöden kan förändras,
- c. Pengars tidsvärde uttryckt med den nuvarande riskfria räntan,
- d. Priset för att stödja den osäkerhet och risk som finns i tillgången, och
- e. Andra faktorer såsom illikviditet, som återspeglas av marknadsaktörer när de prissätter de framtida kassaflöden som ett bolag förväntar sig att få från en tillgång.

Nedskrivningarna genomförs alltså utifrån ett flertal bedömningar av de som är ansvariga för och arbetar med redovisning och finans i en organisation. Enligt Marton, Lundqvist och Pettersson (2018) kan detta leda till eventuella problem då det konstaterade resultatet i sin tur kan avvika från de upprättade prognoserna som beräknas enligt framtida kassaflöden och beslut kring diskonteringsräntan. Det kommande betalningsflödet bedöms utifrån ledningens främsta och skickligaste uppskattning av de finansiella omständigheterna som antas råda under tillgångens kvarvarande livslängd, där hänsyn ska tas till externa faktorer, tillsammans med budgetar samt

prognoser över en maximal tidsperiod om de kommande fem åren i organisationen. (IAS 36, p.33).

Enligt IAS 36 (p.A3) beräknas nyttjandevärdet med hjälp av en diskonteringsränta som företaget bestämmer. Det kan även benämnas som bolagets avkastningskrav då det är ett mått på vad investerare har för förhoppning att få tillbaka i ekonomiska termer genom sin kapitalsatsning, presenterar Dahlvid, Fridlund och Gårdemys (2013). Ju lägre räntan är, desto högre blir själva värderingen och omvänt. Den bygger på begäran av förtjänsten som kan tydliggöras genom marknadsmässiga uppgörelser för tillgångar som finns i liknande och jämförbara noterade företag. Det har alltså mycket påverkan på organisationers bedömning och uppskattning kring sina kassagenererande enheter. Detta har således stort inflytande över nedskrivningsprövningen av goodwill.

3.4.1 Kassagenererande enhet

En kassagenererande enhet definieras i enlighet med IAS 36 punkt sex och benämns som “...den minsta identifierbara grupp av tillgångar som vid en fortlöpande användning ger upphov till inbetalningar som i allt väsentligt är oberoende av andra tillgångar eller grupper av tillgångar” (IAS 36, p.6). Eftersom goodwill inte är ett förfogande som kan producera egna penningflöden i sig oberoende av andra tillgångar, leder det till att den måste fördelas på andra kassagenererande enheter som antas bli främjande av synergierna i förvärvet. Detta för att följaktligen kunna beräkna nyttjandevärdet. Därefter måste nedskrivningsbehovet testas i vardera enskilda stab. (IAS 36, p.80-81)

3.5 Värderingsmodell - WACC

Enligt IAS 36, p.A3 ska nyttjandevärdet beräknas vid nedskrivningsprövning av goodwill och för att göra detta behöver bolagen bestämma en diskonteringsränta. Den används i de nuvärdesberäkningar som företagen gör och för att ta fram denna använder sig många organisationer av värderingsmodellen WACC. Desto lägre räntan är, desto högre blir själva värderingen och omvänt.

$$p = \frac{K_e}{K} r_e + \frac{K_f}{K} (1 - s) r_f$$

Figur 2. Illustration av WACC.

WACC - Weighted Average Capital Cost; på svenska översatt till viktad kapitalkostnad och presenterad av Bodie, Kane och Marcus (2014). Det är ett nyckeltal som beskriver ett företags kostnad för finansiering (lån och eget kapital). WACC:en visar den lägsta avkastningen bolaget kan acceptera för att klara av de räntekrav som finns hos sina eventuella långivare, men även det som finns hos sina investerare. Därav ger WACC:en en bild över avkastningskravet på totalt kapital i företaget. Detta är en väsentlig och någorlunda standardiserad modell för värderingsprocessen i organisationer som besitter bland annat goodwill i sina finansiella räkenskaper.

WACC:ens olika beståndsdelar är följande:

P - Viktad kapitalkostnad (WACC)

K_e - Eget kapital

K_f - Skulder

K - Totalt kapital (Eget kapital + skulder)

r_e - Avkastningskrav på eget kapital

r_f - Ränta på skulderna

S - Bolagets skattesats

4. Metod

Följande avsnitt avser att ge förståelse åt läsaren kring valet av metod och studiens tillvägagångssätt. Det kommer även redogöras för hur analysen och bearbetning av den insamlade empirin genomförs i uppsatsen.

4.1 Forskningsansats

Studien ämnar att förklara processen kring och påverkan av omvärldsfaktorer vid värdenedgångsprövning, enligt IFRS, av goodwill. För att kunna genomföra detta har en fallstudie verkställt där ett tiotal företag, vilka är noterade på någon nationell marknad inom EU samt tillämpar IFRS, undersökts. IFRS och IAS är regelverk och standarder som syftar till att underlätta bolagens finansiella rapportering och process vid nedskrivningsprövning av goodwill. För att på bästa sätt besvara uppsatsens syften har det därför undersökts hur organisationerna tillämpar de nämnda principerna när de ska göra nedskrivningsprövning. Denna typ av studie benämns enligt Bryman & Bell (2017) som en utvärderingsstudie. Utvärderingsforskning berör ofta en undersökning om huruvida en implementering av en ny reglering påverkar en organisation och till vilken grad den uppfyller sina mål. Genom att undersöka hur företagen använder regelverken kan förståelse för processen bakom nedskrivning av goodwill erhållas och därmed kommer uppsatsens ena syfte att besvaras. Dessutom möjliggör denna typ av undersökning att förstå hur tillvägagångssättet bakom nedskrivningsprövning påverkas av omvärldsfaktorer, vilket gör att studiens andra syfte kan besvaras.

4.2 Urval av företag

Vid urval av företag i studien sattes tre kriterier för att ett bolag skulle få vara med. Det första kriteriet är att urvalet kommer bestå av organisationer som tillämpar IFRS-regelverket, eftersom det är detta regelverk som ligger bakom värdenedgångsprövningen. Det andra kriteriet är att företaget måste inneha en goodwillpost i sin balansräkning eftersom de annars inte behöver göra en nedskrivningsprövning. Ytterligare en distinktion i urvalet är att de ska vara noterade på någon marknad inom Europa, vilket samtliga av bolagen är. Anledningen till valet är att det endast är dessa organisationer som genomför nedgångsprövningar av redovisningsposten goodwill och som i sin tur är relevanta för denna studie. Det kan anses märkligt att inte ett av

kraven var att företaget även skulle ha genomfört en nedskrivning av sin goodwill, men anledningen till detta är att syftet med uppsatsen är att undersöka processen vid värdenedgångsprövning och alla bolag med goodwill måste göra en prövning oavsett om det finns indikationer på nedskrivning eller inte. Därav fanns inget krav på en genomförd nedskrivning.

För att identifiera våra organisationer användes listan på Dagens Industri över företag som var noterade på stockholmsbörsen. Listan gick igenom systematiskt genom att studera i bolagens årsredovisningar om de hade goodwill i deras balansräkning samt om de redovisade enligt IFRS. De företag som hade goodwill och som redovisade enligt IFRS kontaktades över mail (se bilaga 1; mailmall). Processen varken inkluderade eller exkluderade bolag i olika branscher eller av en viss storlek då tillgängligheten av företag upplevs för liten samt att den bestämda tidsfristen för arbetet inte tillät oss att vara allt för selektiva på denna punkt. Istället baseras rapporten på de organisationer som tackade ja att ställa upp på en intervju och som uppfyller ovanstående krav. Totalt kontaktades 48 bolag och i slutändan genomfördes intervjuer med tio av dessa.

4.3 Urval av respondenter

För att samla in data intervjuades anställda på företaget som är väl insatta i deras process för nedskrivningsprövning av goodwill samt har relevant erfarenhet inom ämnet. Respondenternas yrkesroll var alla kopplade till bolagens ekonomiavdelningar och mer specifikt utfördes intervjuer med bland annat CFO, koncernekonomiansvarig och businesscontrollers (se vidare i tabell 1).

Det finns flera fördelar med att intervjua personer som har gedigen kunskap och erfarenhet av process eller inom ett ämne. Dessa personer sitter ofta på detaljerad information om hur deras processer går till samt andra rutiner som kan vara värdefulla för författarna. Denna fakta går inte alltid att få tillgång till på andra sätt, vilket gör det väldigt önskvärt att få genomföra intervjuer med dessa individer. På så vis blir deras erfarenhet och kunskap värdefull och är därmed av stort intresse för oss. (Bogner, Littig & Menz, 2009)

Respondent	Yrkesroll	Erfarenhet av goodwill (år)	Datum för intervju	Plats för intervju	Intervjuns längd (min)
A	CFO	0,25 (3 mån)	2022-11-28	På plats	30
B	Koncern-ekonomiansvarig	22	2022-11-28	Distans	30
C	Koncerncontroller	8	2022-11-28	Distans	30
D	Koncerncontroller	24	2022-12-01	Distans	45
E	Corporate Reporting Manager	3	2022-12-02	Distans	45
F	CFO	7	2022-12-05	Distans	30
G	Koncern-ekonomiansvarig	2	2022-12-05	Distans	30
H	CFO	15	2022-12-06	Distans	30
I	CFO + Businesscontroller	15 + 2	2022-12-06	Distans	30
J	Head of Financial Reporting & Operations	8	2022-12-19	Distans	30

Tabell 1. Tabellen ovan illustrerar intervjuade företag, respondenternas befattning och erfarenhet av goodwill mätt i år, datum samt plats för intervjun och dess tidsmässiga längd.

4.4 Val av metod

Uppsatsen ämnar att få fördjupad förståelse för företags nedskrivningsprocesser samt dess påverkan av omvärldsfaktorer och därav har intervjuer valts som metod. Med hjälp av intervjuer kommer man mer ingående erhålla kunskap om hur och i vilken grad respondenten och hans eller hennes bolag följer de standarder, den praxis och de normer som ligger till grund för nedskrivningsprövning av goodwill. Med intervjuer möjliggjordes också att på ett djupare plan förstå organisationernas åsikter och erfarenheter kring de omvärldsfaktorer som kan påverka deras nedskrivningsprocess, då detta kan skilja sig mellan respondenterna av olika anledningar.

För att intervjuerna ska få en struktur och viss standardisering har en intervjuguide utformats med 13 frågor som sedan delats in i fyra teman: *Allmänt om respondenten, processen,*

nedskrivningsprövning och *externa faktorer* samt *tekniska frågor*. Frågorna i intervjuguiden baseras på de standarder bakom värderingsprocessen, den information om företaget och underrättelse om deras nedskrivningsprövning av goodwill i årsredovisningar samt tidigare forskning inom ämnet. Frågorna under *allmänt om respondenten* ställdes för att få en bra inblick i respondentens roll på bolaget samt för att förstå hans eller hennes erfarenhet av goodwill. Angående frågorna under *processen* grundar sig dessa på de standarder som ligger till grund för värdenedgångsprövning. I detta avsnitt var tanken att få förståelse för företagets nedskrivningsprövning och kunna jämföra dessa med de standarder som ligger bakom tillvägagångssättet. Vidare till *externa faktorer* så utformades dessa utifrån tidigare forskning om att externa faktorer kan påverka företagets nedskrivningsprocess och genom att ställa dessa frågor skulle kunskap om bolagets syn på påverkan av omvärldsfaktorer att fås, vilket skulle besvara ett av studiens syften. Till sist ställdes *tekniska frågor* som ett komplement till frågorna om tillvägagångssättet i syfte var att få en fördjupad förståelse för själva nedskrivningsprocessen.

För att svara på uppsatsens syften är det viktigt att få tillräcklig och fördjupad information av respondenterna. Därför formulerades öppna och allmänna frågor i intervjuguiden. Fördelen med den valda frågetypen är att respondenterna kan svara med sina egna ord samt att den typen av frågor medför att intervjupersonerna kan presentera oförutsedd och unik information, vilket kan vara intressant och synnerligen värdefullt för uppsatsen. Med öppna frågor ges även respondenten möjlighet att ge fördjupade, detaljerade och fylliga svar. Eftersom författarna som genomförde intervjuerna har begränsad kunskap om organisationernas nedskrivningsprocesser tillsammans med deras syn på omvärldens påverkan, kunde öppna frågor bidra med ökad kunskap för ämnet och i sin tur lättare besvara frågeställningarna. (Bryman & Bell, 2017) Med hjälp av denna guide behandlades respondenterna lika och variationen i intervjubeteenden minskade. Det som också är fördelaktigt med den valda metoden är att den ökar reliabiliteten för studien.

Utöver intervjuguiden har även följdfrågor ställts. Bryman och Bell (2017) skriver att det finns tre kvalitativa intervjuformer: ostrukturerade, semistrukturerade och strukturerade intervjuer. I det aktuella fallet genomfördes semistrukturerade intervjuer där alla företag har fått samma

frågor och i takt med att intervjun fortlöpte har olika följdfrågor ställts beroende på de svar som erhållits från respondenten. Det finns fler anledningar till att följdfrågor är positivt för denna uppsats. Utifrån problemdiskussionen är det tydligt att nedskrivningsprocessen kan skilja sig mellan bolag av olika anledningar och på grund av olika storlek på goodwill samt vilken bransch man tillhör. Därför kommer även organisationernas egna upplevelser och syn på hur omvärldsfaktorer påverkar deras nedskrivningsprocess av goodwill att variera. Således var det viktigt att ställa följdfrågor för att få en så djup förståelse som möjligt. Vidare presenterar de olika företagen varierande mycket information i deras finansiella rapporter. Detta för att man vill att intervjun ska vara flexibel och därför är vissa följdfrågor mer aktuella eller intressanta att ställa till vissa bolag än andra. Dessutom är det positivt för studien ifall intervjuerna rör sig i olika riktningar eftersom man således lättare får reda på vad varje respondent anser vara relevant och viktigt när det kommer till implementering av standarderna samt vilka externa faktorer de menar påverkar processer. Slutligen är även ämnets komplexitet en bidragande faktor till att följdfrågor behövdes ställas.

4.4.1 Utförandet av intervjuer

Intervjuerna genomfördes med individer som besitter gedigen och relevant kunskap inom goodwill och företagens nedskrivningsprocesser. Vidare genomfördes intervjuerna antingen fysiskt eller digitalt beroende på önskemål från respondenterna (se tabell 1). Det hade varit önskvärt att få genomföra samtliga intervjuer fysiskt med alla bolag, men på grund av deras geografiska spridning samt de pågående bokslutstiderna är det dessvärre inte möjligt. De utfrågningar som genomförs digitalt sker på antingen Microsoft Teams, Zoom eller över ett telefonsamtal. För att svarspersonerna skulle känna sig aningen förberedda skickades de förutbestämda frågorna innan intervjun över mejl. Utöver de planerade frågeställningarna har följdfrågor ställts i de fall där det kan anses vara intressant. Under intervjun följdes intervjuguiden i den mån det gick i syfte att standardisera intervjuerna och för öka reliabiliteten. I de fall följdfrågor blev aktuella ställdes de i olika ordning beroende på de erhållna svaren.

Eftersom det var ett flertal intervjuer som hölls samt mycket fakta att hålla reda på, tillfrågades respondenterna ifall de gav oss samtycke att spela in intervjun för att senare transkribera den. De informerades om att det vara bara uppsatsgruppen som skulle ha tillgång till dessa inspelningar

samt de enda som kommer lyssna igenom intervjun. Anledningen till att inspelningar av intervjun gjordes är att det skapar en starkare tillförlitlighet och reliabilitet för uppsatsen då man kan försäkra sig om att man inte missar eller glömmar bort värdefulla detaljer och annan viktig information som erhållits. Dessutom undviks även risken för feltolkning av svaren, vilket transkriberingen motverkar och det stärker reliabiliteten ytterligare. Innan intervjun inleddes erbjöds även respondenterna att få vara anonyma i uppsatsen. Både i mailet som skickades till företagen (se bilaga 1; mailmall) samt innan intervjuns start förklarades syftet med uppsatsen för att respondenterna skulle vara införstådda med varför de skulle genomföra intervjun. Syftet med uppsatsen förklarades även inledningsvis på varje intervju för att respondenten skulle ha möjlighet att avstå intervjun om hen skulle velat. Vid varje intervju är det en person i gruppen som ansvarat för att ställa frågorna enligt det utskickade schemat. Därefter hade alla möjlighet att ställa följdfrågor under intervjuns gång.

4.5 Litteratursökning

Beträffande valet av teorier och annan litteratur som ligger till grund för analysen av empirin samt hur dessa hittades kommer i detta avsnitt att redogöras för. Värderingsprocessen av goodwill är i grund och botten lagstadgad i IFRS 3 samt i IAS 36 och 38. Eftersom uppsatsen syftar till att undersöka processen för nedskrivningsprövning av goodwill faller det naturligt att även dessa principer och regelverk också nyttjas som teori då de kommer att användas till att förklara varför företag tillvägagångssätt samt för att jämföra praktiken med standarder. Förutom regelverk har även annan relevant forskning på området använts, bland annat om hur omvärldsfaktorer påverkar nedskrivningsprocessen av goodwill. Med hjälp av tidigare forskning om huruvida olika faktorer påverkar värderingsprocessen, tillsammans med standarderna, förklarar det samt skapar förståelse om varför organisationer anser att vissa omvärldsfaktorer influerar processen. För att öka trovärdigheten består uppsatsen av vetenskapliga artiklar, böcker och årsredovisningar. De forskningsartiklarna som använts är skrivna av kunniga personer på området och eftersom företagens årsredovisningar tenderar att vara vinklade till deras fördel har författarna varit källkritiska när de bearbetat detta materialet för se till att studiens reliabilitet inte påverkas.

Både när det kommer till omvärldsfaktorer och hur själva processen går till kommer ett antal

mer generella och formella teorier att användas. Dessa är agent-principal, shareholder theory och PAT. Anledningen till att de har valts att ha med är för att de hjälper oss att förstå vissa motiv bakom redovisarens val. För att finna de teorier och forskning som ligger till grund för uppsatsen och analysen har litteratursökning gjorts. Det har skett genom systematiska databassökningar där väsentliga nyckelord har identifierats och använts i det tillgängliga referensregistret. Till en början granskades årsredovisningar och andra betydelsefulla finansiella rapporter från de företag som valde att ställa upp på intervju. Detta för att författarna dels skulle vara förberedda inför intervjuerna samt finna betydande information inför empiriinsamlingen.

Till litteraturgenomgången har metoden som benämns *snöbollsurval* använts. Det innebär i den här uppsatsen att vid granskning av tidigare studier, genomförda inom liknande ämne, samt vid faktainsamling från forskningsartiklar, har deras källor till viss mån använts. Således blir det som en indirekt rekommendation från skribenterna till läsarna att använda deras källor. Detta tillvägagångssätt har således använts även i de "tillrådade" referenserna och så vidare. Fördelen med den här metoden är att det går snabbt att hitta ett större urval av källor som eventuellt kan vara till användning för sitt forskningsområde och att man kan finna inspiration från tidigare studier. (Denscombe, 2014) De primära sökorden som använts var goodwill, impairment, IFRS, nedskrivning och IAS, vilka är begrepp som är centrala inom studiens ämne och ger uppsatsen hög validitet.

Ytterligare en del av litteratursökningen var granskningen av IASB:s standarder som är relevanta och ligger till grund för studien och återfinns i *institutional*. Dessa är tillgängliga genom FAR. Anledningen till att FAR användes som källa till IFRS-principerna var på grund av att de är utställda på svenska, vilken minimerar risken för missförstånd och felaktiga tolkningar till följd av språkförbristningar. För att kunna förtydliga regelverket vidare, för både läsare och författarna, har även andra källor i form av läroböcker använts med tanke på standardernas komplexitet och omfattning. FAR har även utnyttjats för att få tillgång till krönikor, debattartiklar och studier kring goodwill gjorda av den svenska bokförings- och revisionsprofessionen.

4.6 Bearbetning av intervjuer

Innan intervjuerna analyserades skickades de ut till respondenterna i syfte att säkerställa att de beskrivningarna och svaren som denne har lämnat är riktiga. Enligt Bryman & Bell (2017) kan man således försäkra sig om att resultaten och intervjupersonernas erfarenheter och uppfattningar överensstämmer. I sluändan var det enbart ett fåtal av företagen som svarade på utskicket.

Efter att respektive intervju var genomförd transkriberades de och sedan fördes de olika svaren in i tre olika tabeller, en för respondenternas svar som berör själva *processen*, en för svaren kopplade till frågorna för *omvärldsfaktorer* och till sist en för svaren på de *tekniska frågorna* samt svar på de frågor som det inte var självklart i vilken av tabellerna de skulle placeras. Tabellerna utformades utifrån vårt syfte och hade respondenterna som en kolumn och frågorna från intervjuguiden för respektive område i resterande kolumner. Sedan fylldes dessa tabeller med bolagens svar på vardera fråga. I vissa fall sammanfattades svaren då de ursprungliga kunde vara långa och svårtolkade. I de svar det ansågs att respondenten hade sagt något som kunde vara värdefullt för analysen kopierades dessa citat in i tabellen också. Detta genomfördes efter varje intervju och med hjälp av dessa tabeller kunde en bra överblick av den insamlade empirin att erhållas samt det förenklade arbetet med att senare identifiera viktiga begrepp och kommentarer som sen skulle ligga till grund för analys och kodning.

4.7 Kodning och analys

När all empiri samlats in och förts in i tabellerna påbörjades arbetet med att förbereda för analysen. Det insamlade materialet gick igenom flera gånger av alla gruppmedlemmar i syfte att säkerställa att respondenternas svar tolkades på samma sätt av alla författare, vilket ökade den interna reliabiliteten (LeCompte & Goetz, 1982). Därefter påbörjades arbetet med att bryta ner materialet i mindre beståndsdelar genom att hitta specifika ord och begrepp som kunde analyseras med hjälp teorier och tidigare studier och sedan användas för att besvara vårt syfte. Efter att materialet brutits ned kodades svaren mot frågorna kopplade till respektive tema i intervjuguiden som använts under intervjuerna. De teman som användes från guiden var *processen*, *processens påverkan av omvärldsfaktorer* samt *tekniska frågor*. Anledningen till att

temat *Allmänt om respondenten* och dess frågor inte användes var för att de inte ansågs kunna bidra med något konkret för att besvara studiens två syften.

4.7.1 Processen

Eftersom ett av våra syften är att studera hur processen vid värdenedgångsprövning av goodwill går till, letades det i företagens svar på frågor kring ämnet efter begrepp som återfinns i standarderna såsom *återvinningsvärde*, *nyttjandevärde*, *verkligt värde* och *prognoser*. Anledningen till att de begreppen valdes var att de har en central roll i standarderna och genom att identifiera dessa i de erhållna svaren kunde det analyseras huruvida bolagen räknar ut dessa samt ifall de faktiskt genomförde uträkningarna. Därmed kunde man med hjälp av analys jämföra företagens tillvägagångssätt med standarden och förstå i vilken grad de följer regelverket.

Det är inte helt okomplicerat att bearbeta, koda och analysera kvalitativ data. Författaren Miles (1979) benämner kvalitativ data som en "attraktiv plåga" till följd av dess omfattning är tilltalande och för att det svåra att analytiskt ta sig fram i detta berikade material. Enligt Bryman & Bell (2017) tenderar man att förlora det insamlade materialets kontext när man ska bryta ner materialet till mindre beståndsdelar som sedan kodas och analyseras. Coffey och Atkinson (1996) är samstämmiga till detta och menar att man ofta förlorar det narrativa flytet i vad respondenterna har berättat. Till följd av detta samt att de erhållna svaren tenderar att vara långa och detaljrika utgicks inte bara analysen på de identifierade begreppen. Därav lästes ofta det hela erhållna svaret igenom i samband med analysen. På så vis säkerställs det att man inte gick miste om värdefulla detaljer och annan relevant information som hade kunnat hända ifall man bara utgick ifrån det som fördes in i tabellen.

Den insamlade empirin om processen analyserades genom att jämföras med standarderna bakom nedskrivningsprövning av goodwill som presenterats i *institutional*. Därtill kompletterades även analysen av tidigare studier inom ämnet som i denna uppsats presenteras i avsnittet "Relationen mellan standard och praktik". På så vis kunde förståelse för i vilken utsträckning företagen följer bakomliggande principer och eventuellt identifiera avvikelser i processen i förhållande till regelverket, att erhållas.

4.7.2 Omvärldsfaktorer

Därefter gick bolagens svar kopplade till frågorna om påverkan av omvärldsfaktorer på nedskrivningsprövning av goodwill igenom. Anledningen till att orden inte identifierades direkt var för att alla företag drabbades olika mycket av diverse externa omständigheter och för att säkerhetsställa att alla komponenter inkluderades gick svaren igenom successivt. För att analysera denna delen av empirin användes teorin om omvärldsfaktorer (se litteraturgenomgång). Respondenternas svar analyserades utifrån dessa teorier och tidigare studier samt jämfördes med föregående forskning.

Slutligen bearbetades även svaren till de övriga frågor som inte berörde omvärldsfaktorer eller processen. En del av de frågor var av den tekniska rangen som berörde specifika finansiella modeller som kan vara användbara i nedskrivningsprövningen. De andra handlade om företagets åsikter om det befintliga regelverket och om själva nedskrivningsprövningen av goodwill. Eftersom frågorna om de finansiella modellerna tenderar att vara kortare och inte sällan besvarades av bara "ja" eller "nej" var denna kodning synnerligen mer okomplicerad och därmed innebar det att respondenternas svar kodades direkt mot frågan. Därefter kopplades svaret till frågorna om processen som ett komplement till de övriga frågorna på det området och analyserades sedan också utifrån de standarder för värdenedgångsprövning. Studiens slutsatserna kommer därefter att dras utifrån den diskussion som baseras på empirin som analyserades utifrån teorierna.

5. Hur går processen vid värdenedgångsprövning av goodwill till och påverkas den av omvärldsfaktorer?

I följande avsnitt kommer resultatet att presenteras i två kategorier; processen vid nedskrivningsprövning och omvärldsfaktorer. Detta kommer därefter appliceras på den litteraturstudie som genomförts i kapitel två ihop med institutionalian från avsnitt tre för att kunna utföra en välgrundad analys löpande. Empirin har insamlats genom tio intervjuer med börsnoterade företag som tillämpar IASB:s regelverk IFRS i sin redovisning.

5.1 Processen vid nedskrivningsprövning

Eftersom företagen som intervjuats har valts att hållas anonyma, kommer de delas in storleksmässigt efter deras börsvärde. I denna studie har det valts att kategoriseras enligt följande; företag med ett värde över 10 miljarder SEK anses som stora, företag med ett värde mellan 1,5 miljarder SEK och 10 miljarder SEK anses vara medel och företag med ett värde under 1,5 miljarder SEK kategoriseras som små (se tabell 2). Totalt har tio bolag som varierar i storlek och befinner sig i olika typer av branscher intervjuats.

Respondent	Storlek	Hur mycket goodwill de har i sin senaste ÅR
A	Små	407 Mkr
B	Stora	3 112 Mkr
C	Stora	89 943 Mkr
D	Medel	1 968 Mkr
E	Stora	2 391 Mkr
F	Stora	1 689 Mkr
G	Medel	2 715 Mkr
H	Små	241 Mkr
I	Medel	1 464 Mkr
J	Stora	29 695 Mkr

Tabell 2. Illustration av de intervjuade företagens storlek definierat efter börsvärde och hur mycket goodwill de har i sin balansräkning hämtat från den senaste årsredovisningen.

Med hänsyn till den insamlade empirin går det att se att samtliga företag har en relativt standardiserad process för att genomgå värderings- och nedgångsprövning av goodwill. Det kan dock skilja sig från tillfälle till tillfälle beroende på förvärvsstrategi och storlek på bolagen generellt. Ju högre andel goodwill en organisation besitter i sina balansräkningar, ihop med ett tillvägagångssätt som innebär ett flertal förvärv och fusioner, desto mer normerat är deras bedömningar.

Till en början upprättar alla bolagen som intervjuats en prognos för de kassaflöden som de kassagenererande enheterna tror de kan åstadkomma de följande åren. Prognosen visar den eventuella kontinuerliga tillväxten i organisationen. Nio av tio organisationer berättade att de genomför dessa prognoser och räknar för fem år framåt i dagsläget, vilket är den högst tillåtna tidslängden enligt IAS 36 p.33. Det avvikande företaget *J* använde sig istället av treåriga prognoser. Det var även ett antal som belyste det faktum att de inrättar budgetar i samband med prognoserna för att försöka säkerställa sin plan ytterligare.

Vidare är det tydligt att standarderna har en central roll i det fortsatta arbetet. Enligt IAS 36, p.24 ska bolag vid nedskrivningsprövning av goodwill sätta återvinningsvärdet av det förvärvade företaget i relation till det verkliga värdet, inkluderat goodwill. Majoriteten av bolagen (*B, C, D, E, F, G, H, I* och *J*) gör då en nuvärdeskalkyl av de framtida och diskonterade kassaflödena, där de får fram nyttjandevärdet. Detta för att erhålla information om vad de förvärvade tillgångarna eller hela enheten kan tänkas generera framåt. Dessa beräkningar bygger på den tidigare upprättade fem- och treårsprognoserna som redogjordes för ovan och beräknas med hjälp av en diskonteringsränta som de tar fram på olika sätt, oftast med hjälp av WACC. Detta tillvägagångssätt är också lagstadgat i IAS 36, p.A3.

Respondenterna menar att det handlar om vad dessa kassagenererande beståndsdelar antas och bedöms ge upphov till i framtiden. Det är ingen som uttryckligen presenterar att de använder sig av den andra kalkylen som innebär att återvinningsvärdet är deras verkliga värde minus

försäljningskostnaderna som uppstått till följd av köpet. Det är självklart någonting som kan variera från år till år för de som inte har en lika standardiserad process som de företag som tydligt nämnde nyttjandevärde som norm i tillvägagångssättet. Vidare ställs detta sedan i relation till det bokförda värdet istället för det verkliga, då det framkom av en intervju att det är nästintill omöjligt att få fram det reella beloppet med tanke på komplexiteten att räkna ut marknadsvärdet på goodwill. Istället använder de sig som sagt av de diskonterade kassaflödesanalyserna. Detta förklarar även att majoriteten av bolagen beräknar återvinningsvärdet genom nyttjandevärdesprincipen varje tillfälle istället för det andra alternativet. Skulle nuvärdesbeloppet i sin tur vara lägre än det som återfinns i balansräkningen, måste åtgärder tas för att genomföra en nedskrivning av goodwill.

“Det är de prognostiserade kassaflödena man använder för att komma fram till värderingen av återvinningsvärdet eftersom att det är så svårt att sätta ett marknadsvärde på goodwill” - Business controller, företag I

I intervjuerna med företagen *A*, *B*, *F* och *I* framkom det att de använder modeller i excel där de endast matar in sina värden för att se om goodwill klarar värderingstesten eller inte. Tre av respondenterna sa uttryckligen att det är en inköpt schablon från diverse revisionsbolag. Framförallt ett av dessa bolagen, som sett till börsvärde är litet, belyste att de använder sig av det tillvägagångssätt som revisorerna nyttjar eftersom att det är ändå de som ska granska och “godkänna” värdena. Han menade att om man inte jobbar nära med dem från första början, kommer man ändå få ändra i efterhand följaktligen av deras arbetsgång och uppskattningar. Eftersom flera inte ansåg att det är svårt att genomföra nedskrivningsprövning men trots det väljer att ha en nära dialog med deras revisor under processens gång, för att säkerställa att man gjort rätt, kan det tolkas som att bolagen inte är tillräckligt insatta i regelverket och därmed tycker att de är komplexa. Detta är något som tidigare studier bekräftar då de menar att de stiftande organen tillsammans med revisorerna kan ha olika syn på standarderna, vilket följaktligen skapar förvirring bland företagen som sedan ska tillämpa dem i praktiken. Utifrån empirin kan det således tolkas som att bolagen i själva verket anser att standarderna är komplicerade, trots att de inte direkt uttryckte det. Respondent *I* menade även att hon saknade praxis från IASB för att veta hur principerna ska tillämpas i somliga lägen, vilket ytterligare belyser det faktum att de kan anses svåra att tolka. Det leder i sin tur att man kan ifrågasätta

kvaliteten på just redovisningen av goodwill som är en synnerligen viktig komponent för standardsättare.

Som det tidigare nämnts i uppsatsen har det under flera års tid debatterats om man bör återgå till att årligen skriva av goodwill istället för att genomföra en nedskrivningsprövning och senast i år kom man fram till att nuvarande tillvägagångssätt ska bestå. Under intervjuerna ansåg de respondenterna med mer än 20 års erfarenhet av goodwill, som då arbetat med båda metoderna, att de föredrar av- istället för nedskrivning.

*“Jag tror att de flesta som jobbat ett tag anser att det hade varit bättre att man har avskrivning på goodwill som man hade förut. Eftersom det bygger på att du kanske får en stor post och att den ska testas varje år det blir väldigt ryckigt, hur ska man egentligen skriva ner?” -
Koncerncontroller, företag D*

Ovanstående citat samt det faktum att majoriteterna av bolagen till stor del förlitar sig på sina revisorer under processens gång, kan ytterligare understryka regelverkets komplexitet, vilket ligger i linje med den kritik som under flera års tid riktats mot standarderna och som tidigare presenterats i uppsatsen. Komplicerade principer kan tänkas leda till lägre efterlevnad av dem. Det leder i sin tur till att både den nationella och globala jämförbarheten av bolag minskar, vilket följaktligen ger en antydning om sämre redovisningskvalitet. Uppfyller då regelverket verkligen sitt syfte när det verkar som att det till viss mån leder till motsatt effekt på vissa poster, som i detta fallet är goodwill?

Lika beroende av sina revisorer var inte de organisationer som definierades som medel och stora. De var mer självgående och gjorde egna bedömningar och kontroller i sina modeller som de en gång har köpt av en revisions- och konsultfirma (som inte nödvändigtvis är den som reviderar deras räkenskaper). För dem var processen enkel. De matade in sina värden på tillgångar och skulder, ihop med prognoser, och klarade återvinningsvärdet av goodwillen sig mot de bokförda värdena med god marginal granskade man inte vidare. Om de däremot inte skulle visa ett godkänt resultat, måste de kolla närmre på det för att eventuellt påbörja en nedskrivningsprocess. Dock framkom det att beroende med hur mycket som faktiskt skiljer sig i dessa testen, gjordes det inte en nedskrivning endast på grund av det. De tryckte på att det kan komma tillfälliga

dippar i exempelvis konjunkturläget som är relevant idag, men att det är någonting som de måste tänka mer långsiktigt över eftersom det inte är möjligt att återföra en nedskrivning av just goodwill. Om det skulle ske tittar de isåfall närmre på om de har starka underliggande värden i deras kassagenererande enheter då de inte ansåg att det var ett tillräckligt starkt motiv för att skriva ned.

“I en sund verksamhet gör det ingenting vid en lågkonjunktur eller dipp i marknaden så länge man har ett starkt underliggande värde, stora marknadsandelar eller har en bra utgångspunkt. Jag tycker inte det motiverar att du ska skriva ner goodwill” - Koncernekonominansvarig, företag B

Ofrånkomligen kan man konstatera att regelverkets beskrivning av hur nedgångsprövningen ska utföras skiljer sig från praxis. Tydligaste exemplet på detta visar sig vid beräkningarna av verkligt värde där beräkningen anses vara ogenomförbar då den saknar grund i verkligheten. Det beräknade nyttjandevärdet som bolagen räknar ut med hjälp av DCF enligt regelverket, för att sedan använda WACC och externa källor för riskpremien har blivit en slags praxis som de flesta företag var tillfredsställda med (se avsnitt 5.1.2). Eftersom att IFRS syfte bland annat är att skapa en jämförbarhet mellan olika organisationer bör man undersöka möjligheten att ändra det för att skapa en tydligare ram för detta. I undersökningen framkom det även tydligt att nedgångsprövningen görs i dialog med revisorerna. En mer standardiserad process bör rimligtvis också minska arbetsbördan för dessa då de inte behöver lägga lika mycket tid på att granska de olika tillvägagångssätten. Framförallt eftersom den mest avgörande delen i nedgångsprövningen ändå är organisationernas egna prognoser för de nästkommande åren. Då blir det tidsineffektivt både från bolagens perspektiv att försöka förstå sig på hur de ska göra nedgångsprövningen och återigen kommer revisorerna lägga ner tid på en process som många gånger har minimal betydelse för slutresultatet.

Under intervjuerna framkom det också att de tillfrågade företagen köpt modeller från ett revisionsbolag som de sedan endast fyller i för att få fram ett resultat. Detta leder oss för det första tillbaka till ovanstående problem. Revisorernas uppgift är att granska nedgångsprövningen, inte att berätta för företagen hur de ska göra den. Detta förminskar väktarens roll i granskningsprocessen och minskar tillförlitligheten vid revisionen. Även incitamenten bör

beaktas i ett scenario likt detta. Om man som bolag ska köpa in en schablon från ett revisionsbolag för att göra sina nedgångsprövningar kommer detta leda till att man väljer den modell som tar upp minst tid att genomföra årligen, men också som ger mest flexibilitet att få det önskade resultatet. Ett företags primära uppgift är trots allt att skapa aktieägarvärde, enligt shareholder theory, och att välja en komplicerad modell som ökar risken att man behöver göra nedskrivningar är helt irrationellt och ligger inte i någons intresse. Vidare ger detta incitament till revisionsbolagen att skapa schabloner som är enkla och anpassade för bolagets intresse snarare än att skapa modeller som ger en precis och rättvis värderingen av goodwillposten, vilket bör vara slutmålet.

5.1.1 Tidsåtgång till processen

Tidsmässigt skiljer sig denna processen åt. Ett av de allra minsta bolagen som inte besitter så mycket goodwill i sin balansräkning berättade att det är en person i form av CFO som lägger ungefär 15 minuter på det vardera kvartal, medan i ett stort bolag var det cirka 15 controllers och en ansvarig som arbetar med det i minst några dagar. I de flesta av de intervjuade företagen var det dock två stycken som aktivt jobbar med det mellan en till tre dagar runt det tredje kvartalet varje räkenskapsår. Bolag *I* klarade att hela deras process tar ungefär två veckor, inkluderat tiden det tar när värdena ska försvaras inför och granskas av revisorerna. Således är det ingenting som tar upp mycket arbetstid rent generellt i organisationerna. Det är dock någonting de behöver jobba med löpande under året, eftersom man ska genomföra en värdenedgångsprövning om det finns indikation på att det behövs. Respondent *A* framförde att han har en kontinuerlig diskussion med sina revisorer regelbundet om denna process, vilket också leder till att det inte sker några överraskningar eller problem när de väl skulle kontrolleras. Trots att tillvägagångssättet inte är speciellt tidskrävande, ansåg en del av bolagen att den ändå var väldigt svår att genomföra. Den innehåller många komponenter och beräkningar som måste ta hänsyn till både interna men även externa faktorer.

*“I would say that maybe this is one of the most complex calculations or evaluations test which we conduct during the financy so yeah, I find it quite difficult sometimes” -
Koncernekonomiansvarig, företag G*

Utifrån ovanstående går det att se att tidsåtgången för processen är tämligen standardiserad och förenklad med de finansiella och digitala modeller företagen använder. På grund av detta kan det vara en av anledningarna till att många bolag inte lägger så mycket tid som man tänker sig eftersom standarderna och nedskrivningsprövningar utifrån flera tidigare studier anses vara svåra, komplexa och tidskrävande. Med digitaliserade processer och färdiga modeller blir det annars komplicerade uträkningar som skulle behöva genomföras manuellt, avsevärt förenklade, vilket underlättar tillvägagångssättet. Detta gör också att företagen inte behöver sätta sig in i standarden på samma sätt som de hade behövt om allt skulle beräknas manuellt. En ytterligare anledning som kan tänkas göra att organisationerna inte lägger så mycket tid och inte heller anser att det är så komplicerat, är för att de har en nära dialog med revisorn genom hela eller stora delar av processen, vilket gör att de inte heller behöver fördjupa sig i regelverket lika noggrant som standardsättarna såsom IASB antagligen förmodar att användarna gör för att redovisningen ska vara så kvalitativ som möjligt utifrån intressenternas krav. Normerade processer leder till bekvämlighet och till viss mån en trygghet för organisationerna som besitter goodwill i sina räkenskaper. Problemet blir istället om bokföringen av posten ger det värde i de finansiella rapporterna som de förutsätts ha, när professionen inte exakt vet hur det ska gå till väga? Det som gör det betryggande är att majoriteten av bolagen som framförde att de använder datadrivna modeller har köpt dem av en revisionsbyrå, som förutsätts vara mer insatta i standarderna jämfört med företagen, en gång i tiden.

En annan aspekt som kan förklara varför tidsåtgången skiljer sig åt är hur stor marginal bolagen har innan de behöver göra en värdenedgångsprövning. Om den kassagenererande enheten presterar långt över förväntan spelar komponenter som riskpremie och avkastningskrav mindre roll då de kommer att klara testerna ändå. Därför kan företagen lägga betydligt mindre tid på att göra dessa tester. Om den testade kassagenererande enheten istället ligger nära gränsen för en nedskrivning får alla beslut man tar mycket större påverkan på resultatet. Då är det naturligt att organisationerna lägger mer tid på att bestämma avkastningskrav och dubbelkolla samtliga parametrar i sin modell för att säkerställa att bedömningen blir korrekt.

5.1.2 Tekniska moment

WACC + DCF

I en värdenedgångsprövning måste företag jämföra det bokförda värdet på goodwill med det faktiska beloppet. För att få fram det reella värdet räknar man baklänges eller diskonterar kassaflödet, vilket innebär att man beräknar nuvärdet av samtliga av de förväntade framtida inbetalningarna. Detta görs med hjälp av en DCF-kalkyl, även kallat discounted cash flow. För att diskontera behövs en ränta som samtliga bolag i studien räknade ut med hjälp av WACC. I intervjuerna framkom det att alla bolag utom ett använder sig av femåriga prognoser som de sedan diskonterar med hjälp av en DCF. För att veta vad man ska använda sig av för avkastningskrav på eget kapital i en WACC använder sig de flesta av externa källor där revisorns- och konsultföretaget PWC:s studie om riskpremier på den svenska aktiemarknaden är det populäraste valet följt av den amerikanska datakällan Damodaran. En av de tillfrågade hade en modell i excel där de matade in sin data där modellen gav de en slags riskpremie. Den intervjuade visste inte varifrån modellen kommer men gissade att den ursprungligen var från en revisionsbyrå.

Ingen av respondenterna berättade varför de använder sig av en femårsprognos. Rimligtvis kan man tänka sig att vid nyttjandet av en så kort tidsperiod som möjligt leder till minskade osäkerheter i processen och planerna. Anledningen till att företagen inte använder sig av exempelvis en ettårig prognos, vilket rimligtvis är mest träffsäker, är för att om man som bolag förväntar sig att växa snabbare än terminal value (inflationen) så kommer detta minska värdet på verksamheterna idag jämfört med om man använder sig av femåriga prognoser. Om företaget inte vill göra nedskrivningar ligger det därför i deras intresse att ha ett så högt värde på organisationen som möjligt. Detta faller i linje med shareholder theory som menar att ledningens primära syfte är att skapa aktieägarvärde. Ett bolag som följaktligen vill skapa aktieägarvärde kommer därför i de flesta fall använda sig av så långa tidsmässiga prognoser som möjligt i en DCF.

Känslighetsanalys

Samtliga medverkande företag genomför en så kallad känslighetsanalys, vilket innebär att de tittar på sitt huvudscenario och gör därefter alternativa antaganden för att se hur detta kommer

påverka deras nedgångsprövning. Det finns två typer av analyser som bygger på olika omständigheter. Man kan antingen göra en känslighetsanalys som baserar sig på de interna faktorerna och sina egna prognoser. Detta gör man exempelvis genom att sänka sitt marginalmål eller genom att anta en lägre omsättning framgent. En känslighetsanalys likt detta kommer främst att visa hur mycket marginal bolaget har särskilt på nedsidan operationellt, innan man behöver göra en nedskrivning. Det vill säga hur mycket sämre än våra prognoser kan vi komma undan med utan att behöva skriva ner vår goodwillpost. En del företag gör istället en känslighetsanalys där de främst fokuserar på externa förhållanden. Den kommer att ge en bild över hur stora effekter omvärldsfaktorer, såsom inflation och ränta, får på ens goodwillpost.

“Sen så gör vi då en känslighetsanalys där vi kollar hur skulle det bli om man skulle höja WACC:en med en procentenhet och även om en känslighetsanalys hur det blir om vi höjer med två procentenheter och sen så gör vi ytterligare en känslighetsanalys där vi tittar om den eviga tillväxten skulle vara noll. Hur blir det då?” CFO, företag A

5.1.3 Indikationer på nedskrivning

Av det som framkom i intervjuerna finns det ett flertal faktorer som kan vara indikation på att goodwill skulle behöva genomgå en nedskrivningsprövning. Det främsta svaret var att den förvärvade verksamheten helt enkelt går dåligt, alltså bringar sämre lönsamhet för koncernen. Det kan exempelvis bero på lägre efterfrågan på produkterna som säljs. Ur ett redovisningstekniskt perspektiv innebär det att återvinningsvärdet, i form av nyttjandevärdet, minskar och med tanke på att det ställs mot det verkliga beloppet kan det då i sin tur betyda att det istället är lägre och då krävs i många fall nedskrivning. Det kan också handla om att de kassagenererande enheterna går signifikant sämre än vad ledningen faktiskt hade planerat för i sina forecast-prognoser. Om de diskonterade kassaflödena inte följer upp till vad de förväntades göra kan det indikera nedskrivning om det antas vara långsiktigt. Ytterligare en faktor kopplat till kassaflödena är att man kan tro att de ska vara lägre de kommande åren innan det faktiskt sker en nedgång. Ibland kan det tänkas ske en värdenedgångsprövning av goodwill som en försiktighetsåtgärd. Incitamenten skiljer sig alltså inte åt, varken när det kommer till storlek på bolaget eller branschspecifikt. Respondent D framförde också att osäkerheter till följd av omvärldsfaktorer kan vara något som påverkar och problematiserar planerna.

“Det största incitamentet till nedskrivning är försämrad lönsamhet, men inte bara. Det finns fler faktorer såsom lägre förväntade diskonterade kassaflöden plus större osäkerhet kring omvärldsfaktorer som påverkar exempelvis den riskfria räntan.” - Koncerncontroller, företag D

Vidare belyste företag *F* att nedskrivning av goodwill kan tänkas vara en åtgärd vid förändringar i verksamheten, där exemplet som angavs var om en produkt slutat utvecklas som lett till att produkträttigheterna måste skrivas av och således blir bolaget inte värt lika mycket som vid förvärvet. Anledningen belyste hon kan vara på grund av en felbedömning av marknaden. Samma organisation angav även ett specifikt tillvägagångssätt de genomför som ingen annan av respondenterna gjorde. Vid företagsförvärv avtalade de i somliga fall om en tilläggsköpeskilling som ska betalas ut ifall verksamheten uppfyller överenskomna resultatnivåer. Som ett tillvägagångssätt bokar de då upp allt det som goodwill till en början och om målen inte skulle uppnås resulterar det ofta i att de får skriva ner posten med motsvarande belopp.

När det handlar om incitament bör man också se över vad den tillfrågade har för drivkraft kopplade till resultat och nedskrivningar. Bonushypotesen i enlighet med PAT menar att om man har incitament i anslutning till resultat eller aktiekurs kommer detta leda till att man i större utsträckning undviker en nedskrivning. Likaså när det kommer till shareholder theory så är det främsta syftet ett företag har är att skapa aktieägarvärde, vilket även detta direkt skulle motverkas av att göra en värdeminskning av den förvärvade kassagenererande enheten. Därför bör man ha i beaktning vem den tillfrågade är när man gör en analys av datan. Kommer exempelvis en CFO med sin årliga bonus kopplad till resultatet ge samma svar på frågan om incitament som en controller längre ner i verksamheten utan någon direkt påverkan på varken resultat eller sin egen bonus? Utifrån den insamlade datan är det svårt att komma till någon annan slutsats än att det enda som påverkar nedskrivningar och nedgångsprövningar är den prövade verksamheten och dess resultat. Detta kan såklart vara helt korrekt men det är svårt att bortse från all den teori som menar att de personliga drivkrafterna som egen ekonomisk vinning helt bortses ifrån.

5.1.4 Subjektivitet

Det framkom inte en direkt samstämmighet bland de tio bolagen som intervjuades kring svaren som berörde subjektiviteten i värderings- och nedskrivningsprocessen av goodwill. Rent sakligt är det ganska mycket partiska bedömningar genomgående under hela tillvägagångssättet, med tanke på att organisationerna själva gör bland annat egna prognoser och budgetar. Det var tre av bolagen som verkligen höll med om att processen bygger på väldigt mycket subjektiva antaganden. Dessa var företagen *E*, *G* och *H* som alla varierade i storlek och till viss del bransch. Respondent *E* presenterade det partiska momentet att komma fram till nuvärdet på tillgångarna och skulderna eftersom det dels beror mycket på diverse räntor som kan skifta genom beslut som ledningen tar. Ytterligare en intervjuperson som tyckte att processen var subjektiv var respondenten från företag *G*. Han tryckte på att prognos- och tillväxtberäkningarna är egna bedömningar och antaganden som endast de i bolaget kan ta utifrån insiderinformation och tidsplaner. Vidare belyste respondenten att ju mer man kollar på framtiden, desto mer subjektivt blir förutsättningarna.

“In the end, it's future information. Nobody has a glass ball that they can look in and see the future. So it's always subjective, I would say.” - Corporate Reporting Manager, företag F

Det var de företag som framförde att det till viss del är subjektivt, men inte till samma grad som det som presenterades tidigare i stycket ovan. Respondent *B* påstod att hon kunde förstå att det till synes utifrån kan uppfattas som att processen bygger till största delen på partiskhet, som exempelvis vid uppskattnings- och värderingsarbetet kring prognoser och budgetar. Samtidigt menade personen att allt bygger på hypoteser om var de befinner sig idag och hur det sett ut historiskt. Likaså tyckte bolag *D*. Han presenterade att bland annat lånekapaciteten till normalränta, vilket är en komponent i nedgångsprövningen, är en detalj som företaget bestämmer. Det den intervjuade personen också belyste var det faktum att alla subjektiva antaganden som bolagen gör, granskas sedan av revisorer och då går det knappast att se dem som manipulerbara delar i processen. Respondent *C* hade överensstämmande åsikter med organisationerna *B* och *D*. De har en väldigt datadriven och standardiserad modell när de genomför sina bedömningar och således menade han att det knappt går att genomföra något partisk under processen förutom kring framtidsplanerna.

Fyra företag framförde att de inte alls finner det subjektivt. Dessa var *A*, *F*, *I* och *J*. Bolag *F* påstod att de har så pass försiktiga antaganden om tillväxt och prognoser som endast baseras på historik så det i princip kan anses som neutralt. Respondenten sa att det även använder två olika räntesatser från PWC:s marknadsstudie som man har möjlighet att påverka själva och eftersom de inte gör det kan det ses som ett objektivt synsätt på processen. Intervjuperson *A* menade att eftersom de har en löpande konversation med sina revisorer och försöker göra det de anser är det bästa tillvägagångssättet och hur de ska bedöma, gör det processen väldigt saklig för allmänheten. Dock belyser tidigare forskning att förfarandet kan anses vara så pass subjektivt att det blir svårt för utomstående revisorer att faktiskt ha en fullständig och kompetent åsikt om det, vilket leder till att ett av redovisningens främsta syfte i form av att vara en kontrollmekanism inte uppfylls. Det kan betraktas som ytterst problematiskt där det uppstår vidare informationsasymmetri än den som redan existerar. Hur kan allmänheten, och främst intressenter till organisationerna, veta att agent-principal förhållandet är samstämmigt och kontrolleras av väktarna på ett neutralt sätt när de själva anser att det inte är möjligt? Vad som vidare kan tros är att nytto-maximeringsbeteendet skulle tendera att bli för opportunistiskt om det inte kan granskas av exempelvis analytiker, revisorer och media. Det leder i sin tur till att redovisningens neutralitet och tillförlitlighet reduceras. Hos bolag *I* var förfarandet att använda objektiva antaganden där de grundar sin forecast och budget på realistiska förväntningar.

“Som sagt det är ganska svårt att säga, jag menar en tillväxt på ett bolag tre år framåt ja det är väl subjektivt. Men å andra sidan finns det ingen som har sån objektiv, mer exakt syn än vi som sitter i bolaget har...” - CFO, företag I

Redovisningens syfte är att vara så neutral, tydlig och objektiv som möjligt. Detta för att utomstående parter ska kunna granska företaget och göra bedömningar om dess solvens. Bland noterade bolag utgör en viktigt intressent dess investerare. De vill besitta möjligheten att granska och jämföra organisationers räkenskaper mot varandra för att kunna göra bedömningar av alternativkostnader och skapa god avkastning vid eventuella kapitalplaceringar. Därför är det extra viktigt att det finansiella materialet som företagen delar med sig av är korrekt kontrollerade och konsekventa. Vid just nedskrivningsprövning finns det framförallt två aspekter som blir problematiska - de subjektiva bedömningarna kring framtidsprognoser och granskningen av dessa.

Vid beräkningar av pengars nyttjandevärde ska man enligt IAS 36 bland annat ta hänsyn till riskfri ränta, potentiella osäkerheter i tillgången, svag likviditet och övriga marknadsrisker. Detta är i mångt och mycket faktorer som är för komplicerade för de enskilda bolagen att kunna kvantifiera. Både på grund av dess komplexitet men också för att nyttan underskrider effekten. Även när allt detta är justerat så menar man att det har minimal påverkan på slutresultatet. Det som faktiskt kommer att spela roll är hur prognosen ser ut framåt, vilket leder oss vidare till den andra aspekten i denna process.

Vem och hur ska man kunna granska och bedöma ett bolags prognoser över framtida kassaflöden? Den största enskilda faktorn vid värdenegångsprövningen är just detta moment. Denna prognos görs av en företagsledning som dagligen arbetar med den operativa verksamheten och som för konversationer med kunder, leverantörer andra intressenter för att få sig en uppfattning om hur marknaden och det egna bolaget kommer att röra sig framåt. Hur ska en revisor som inte ens lägger en bråkdel av all den tid och som högst troligt inte har samma erfarenhet inom branschen kunna göra sig en uppfattning om huruvida denna prognos kommer att infrias, eller om den bygger på opportunistisk för att undvika en nedskrivning exempelvis?

Om företaget faktiskt går bra och har en rimlig nivå på goodwill finns det med största sannolikhet ingen anledning att göra en överoptimistisk prognos och problematiken försvinner. Däremot i de fallen då nedgångsprövningen blir ett gränsfall och prognosen blir avgörande ligger det i bolagets intresse att se till att man undviker en nedskrivning då det troligtvis kommer influera aktiekursen negativt, vilket är motsatsen till att skapa aktieägarvärde som är organisationers mål enligt shareholder theory. Det kan även ha en påverkan på exempelvis ledningens kompensation eller företagets lånevillkor.

5.2 Omvärldsfaktorer

De senaste åren har bestått av diverse kriser som den ekonomiska världen har behövt ta ställning till och anpassa sig efter. Detta påverkar såklart den redovisningsmetod och -strategi som organisationer arbetar enligt, vilket ger intryck på räkenskaperna och värderingsmetoderna. I värdenegångsprövningen som måste genomföras varje år av goodwill, kan ett flertal

beståndsdelar till viss del vara beroende av omvärlden. I problematiseringen och litteraturgenomgången presenterades diverse artiklar som hade olika syn på hur externa faktorer kan påverka nedskrivning av goodwill. Utifrån den insamlade empirin kan vi se både meningsskiljaktigheter men också viss samstämmighet kring det aktuella ämnet.

5.2.1 Ränteläget och inflation

De faktorerna som samtliga företag ansåg hade störst påverkan på nedskrivningsprövningen var ränteläget och inflationen. Bolag *C* belyste det faktum att det bokförda värdet inte påverkas av omvärldsfaktorer, utan framförde problematiken som det medför på diskonteringsräntan. Han presenterade att för deras del, vilket är ett väldigt stort bolag som är självständiga vid värderingsarbetet, påverkar situationen som råder i det ekonomiska samhället den svenska riskfria räntan, låneräntan och företagets framtidsplaner som således influerar bedömningsarbete framförallt negativt, men även till viss del positivt. Det var även ett flertal som klarlade att inflationen även påverkar processen då den ökar allt i framtida kassaflöden utöver WACC:en. Det är således återvinningsvärdet som tar den största smällen, vilket kan leda till fler nedskrivningar eftersom det som sagt inte direkt påverkar det bokförda värdet i balansräkningarna.

Ränteläget och inflationen kan därför anses vara omvärldsfaktorer som har haft och har en påverkan på värdenedgångsprövningen av goodwill. Anledningen är att inflationen är en av komponenterna i WACC-modellen som alla intervjuade bolag använder för att ta fram deras diskonteringsränta. Som en konsekvens av den allmänna prisstegringen och försämrade penningvärdet har Riksbanken behövt höja styrräntan, vilket resulterat i att även marknadsräntorna höjts. Således har det lett till att det blivit dyrare för företag att låna pengar samt mer kostsamt för de som har befintliga lån. Då en av komponenterna i WACC-modellen är kostnaden för lånat kapital kommer den således öka i takt med att kostnaden för lånat kapital stiger. En högre WACC innebär en högre diskonteringsränta, vilket medför att sannolikheten för att återvinningsvärdet är lägre än det bokförda värdet ökar. Det medför att risken att behöva skriva ner blir större.

Respondent *D* belyste även att inflationsökningen som grundar sig i kriget i Ukraina har en stor påverkan på lönsamheten i de kassagenererande enheterna och koncernen i stort. Det har lett till högre råvarupriser, transporter, förpackningsmaterial, färdiga varor etcetera. Dessa konstant stigande kostnader har inte gått att ta ut mot sina kunder fullt ut, menar intervjupersonen. Såklart har det lett till högre kostnader jämfört med mindre intäkter som i sin tur betyder sämre lönsamhet, vilket som tidigare nämnts är en indikation till nedskrivning. Det rådde även samstämmighet från bolag *G* och *H*. Däremot var det några av respondenterna som menade att inflationen inte influerar deras värderingsbeslut avsevärt mycket. Företag *I* presenterade att de inte påverkas direkt på grund av att det har "bra utrymme" bland sina siffror och likställda åsikter hade intervjuperson *B* som framförde att det måste ses mer långsiktigt och värderas om man har starka underliggande värden.

"Jag skulle nog säga att inte påverkats så pass mycket för vår del för vi har ju också bra utrymme, men ligger man på gränsen för nedskrivningsprövning hade det påverkat direkt att man har högre ränta i år." - Businesscontroller, företag I

5.2.2 Coronapandemin

För majoriteten av företagen hade coronapandemin viss inverkan på värdenedgångsprövningen, men det var ändå inte den externa faktor som tycks ha haft störst påverkan. För de allra flesta handlade det om att pandemin gjorde det svårare att göra de tre- till femårsprognoser eftersom man till en början inte visste hur länge det skulle pågå samt i vilken utsträckning den skulle fortsätta att utvecklas. Därmed blev det svårt för ledningarna att prediktera hur just deras verksamhet och kassagenererande enheter skulle komma att påverkas. Trots pandemins inverkan menade företag *E* att långsiktiga faktorer som pandemi och lågkonjunktur inte behöver ha särskilt stor styrning på nedskrivningsprövningen av goodwill. De får en viss påverkan på den femåriga prognosen men en stor del av värdet i en DCF kommer från den eviga tillväxten (terminal value). Då den antas vara evig påverkas den inte av tillfälliga faktorer som lågkonjunktur eller pandemi och därav får dessa faktorer inte en särskilt stor påverkan på den totala DCF värderingen.

"...Recessions, pandemics, they do have an impact on the plans for the next few years. I think for the longer term and the indefinite growth or the expectation for the growth until the end of time,

it should be less impactful. So there's a dampening effect because we're looking at long term cash flows that we make present value for...” - Corporate Reporting Manager, företag E

Vissa företags värdenedgångsprocesser drabbades dock direkt av corona genom att efterfrågan på deras tjänster eller produkter minskade markant. Samtidigt orsakade pandemin problem i logistiken för flera organisationer runt om i världen, vilket påverkade flera bolags tillgång på material och råvaror som de var beroende av för att deras verksamhet skulle fungera. Därför kunde en del av deras kassagenererande enheter ge försämrade lönsamhet som en följd av detta och därav var de tvungna att genomföra en nedskrivning. Dock presenterade respondent *D* att till en början innebar pandemin en stor ökning i lönsamheten. De erbjuder bland annat livsmedelsprodukter som människor först hamstrade på grund av ovissheten och i takt med avtagandet av covid-19 ihop med upplösningen av restriktionerna, gick det mycket sämre för bolaget jämfört med i början av krisen. Detta ledde i sin tur till att effekten blev större när det väl började gå dåligt och gav indikation till nedskrivning.

Ytterligare en aspekt kopplat till corona belyser respondent *B*. Enligt skuldsättningshypotesen kommer bolag försöka påverka sin finansiella situation så mycket som möjligt för att ge sken av en bättre finansiell bild när de ska ta in pengar exempelvis via ett banklån. Det visas här då intervjuperson *B* menar att en nedskrivning kan påverka företags skulder som andel av totalt kapital, vilket kan ha negativ effekt på organisationen både vid framtida låneansökning. Det kan även vara så att banken anser att en lägre soliditet ger högre risk i bolaget och därför vill de ha en högre ränta. I praktiken innebär det att en nedskrivning av goodwill leder till att totalt kapital minskar men skulderna är lika stora. Därför blir andelen skulder av totalt kapital högre och således får man lägre soliditet.

“Det kan påverka våra banker till exempel. Oftast så har man ju något slags soliditetsmått i sina låneavtal eller liknande så en nedskrivning skulle kunna innebära att vår soliditet går ner mycket.” - Koncernekonomiansvarig, företag B

En del bolag menade även att bara för att samhället går in i en lågkonjunktur eller drabbas av en pandemi kan inte detta enbart motivera en nedskrivning av goodwill om det är ett stabilt och

framgångsrikt företag med bestående värden i sina poster. Därmed påverkar den inte processen vid värdenedgångsprövning av goodwill.

“I det här läget vet vi ännu inte riktigt vet om vi går in i en lågkonjunktur, vilket man nu ju tror. Frågan hur djup den blir, det kanske blir väldigt tillfälligt så att man skulle passa på att skriva ner massa goodwill bara för att man går in i en lågkonjunktur så här det är inte riktigt relevant tycker jag iallafall.” - Koncernekonomiansvarig, företag B

Företag *F* menade att pandemin inte påverkade dem för att deras verksamhet inte var beroende av specifika råvaror, material och andra produktionskostnader. Detta bolag var den enda techverksamheten som intervjuades så huruvida detta går att generalisera på den specifika branschen är i detta fall inte möjligt. Det går dock att dra slutsatser om att pandemin haft olika effekter beroende på vilket verksamhetsområde som företagen arbetar inom. Med andra ord är det branschspecifikt sett utifrån de tio bolag som intervjuats.

“... vad är det för typ av verksamhet vi har och hur påverkas den av omvärldsfaktorer. Vi tillverkar ju programvaror som oftast är ganska verksamhetskritiska för kunderna. Och det vi har sett hittills är att det är det sista man gör sig av med, om kunderna hamnar i en kris. Så under pandemin till exempel hade vi nästan ingen effekt alls. Istället fick vi mindre kostnader för att vi inte kunde resa.” - CFO, företag F

Utifrån ovanstående empiri kan man se att pandemin är en relevant omvärldsfaktor i värdenedgångsprövningen av goodwill för många företag, men inte alla. Därtill går det att förstå att det påverkade bolagen på olika sätt beroende på vilken bransch de är verksamma inom. Pandemin gjorde det svårt för många organisationer, bland annat företag *B* och *E*, att göra de långsiktiga prognoser som man enligt standarden måste framställa, vilket resulterade i att det orsakade en osäkerhet i värdenedgångsprövningen. Respondent *C* och *D* menade dock att pandemin påverkade deras verksamhet positivt till en början då efterfrågan på deras produkter ökade till följd av att människor hamstrade under en längre period. Ytterligare någonting som måste tas hänsyn i diskussionen kring omvärldsfaktorer är att skillnaderna i nedskrivningarna inte var utmärkande vid tidigare finanskris som startade 2008 och försatte världen i en lågkonjunktur. Majoriteten av de intervjuade bolagen presenterade som sagt att de blivit påverkade och antagligen kommer deras värderingar av tillgångar och skulder drabbas på lång

sikt av covid-19. Det som då säger emot den presenterade empirin är således det faktum att det inte ledde till någon större effekt på kort sikt kring just goodwill vid tidigare globala oroligheter. Vad är egentligen annorlunda nu, sett till det redovisningstekniska i de finansiella posterna? Företagen *E* och *G* påverkades direkt av pandemin med minskad försäljning och intäkter. Det ledde till att deras kassagenererande enheter påverkades negativt, vilket kan tänkas ha lett till att en del företagsledningar förskönade sina siffror och presenterade bättre räkenskaper i syfte att se bra ut inför deras intressenter och gynna dem själva i längden i enlighet med PAT.

5.2.3 Övriga faktorer

Utöver ränteläget, ökningen av inflationen och coronapandemin har fler omvärldsfaktorer identifierats under intervjuerna. En av de största omständigheterna är såklart kriget som pågår just nu i Ukraina. Ingen av respondenterna ansåg att kriget har någon direkt påverkan på processen eller värderingsarbetet av nedskrivningsprövning av goodwill. Företag *G* menade att det kunde influera värdenedgångsprövningen genom att det nu blev svårare att göra de långsiktiga prognoserna eftersom det inte går i dagsläget att prediktera hur länge kriget kan komma att pågå samt förutse risken att konflikten ska eskalera och sprida sig i Europa. Vidare framförde en del av bolagen även att det kan vara för tidigt att uttala sig om konfliktens påverkan på goodwillen eftersom vi fortfarande befinner oss i ett tidigt stadie och att vi därmed ännu inte hunnit se de mer långsiktiga konsekvenserna. En gemensam nämnare för de företagen som inte ansåg att de påverkade var att de inte hade någon verksamhet kopplade till Ryssland eller Ukraina. Flera av de intervjuade organisationerna som använder sig av PWC:s studie presenterade att de kommer avvakta för att se hur de agerar och vad de kommer fram till. Ytterligare en komponent som har betydelse i förhållande till kriget är att många uppgav att de verkar utifrån hur andra företag i samma bransch gör.

De bolag som har drabbats av kriget utsattes framförallt indirekt då det har lett till att det är svårt för många leverantörer att få tag på material och råvaror som kommer från Ukraina eller Ryssland. Det är alltså vissa branscher som tycks vara mer berörda än andra som inte märker av någon direkt påverkan. Kriget har i sin tur bidragit kraftigt till en ökad inflation där effekterna har redovisats i tidigare avsnitt. Inflationen har också följaktligen lett till höjda räntor där dess utfall även presenterats under en föregående rubrik. Således är det som sagt ingen av

respondenterna som uppgivit att de påverkats omedelbart av den nuvarande krisen, men att dess effekter kan tänkas bli långsiktiga.

“How do we know how long it will last, affect our prices and how long will it affect our supply and gasoline prices and whatsoever that is pretty much affected by external factors? Consumer demand as a whole is pretty difficult to estimate and on top of that of course the impact on the interest rates and all the factors that affect that...” - Koncernekonomiansvarig, företag G

Ukrainakrigets påverkan som en omvärldsfaktor kan med utgångspunkt i den insamlad empiri vara tämligen oklar i dagsläget då det fortfarande är hyfsat färskt. Däremot kan vi se att i kölvattnet av kriget har de höga räntorna påverkat WACC:en, vilken företagen använder för att räkna fram den diskonteringsränta för sina nuvärdesberäkningar för att följaktligen ta fram nyttjandevärdet. Eftersom kriget har lett till en kraftigt ökad inflation som i sin tur har lett till förhöjd styrränta, vilket påverkat bankernas ränta, som dessutom är en komponent i WACC-modellen, påverkas de bolag som har skulder som de betalar av på. Eftersom denna ränta har ökat för flera företag med skulder, leder det till en högre diskonteringsränta som i sin tur leder till ett lägre nuvärde. Med ett lägre nuvärde ökar risken för att goodwillen understiger det bokförda värdet som slutligen kan leda till ett nedskrivningsbehov.

Ytterligare externa faktorer som identifierats vid intervjuerna är bland annat politiska påtryckningar i form av skatt. Bolag *E* som producerar olika typer av godis nämnde en omständighet som på lång sikt skulle kunna påverka deras värderingsarbete i form av sockerskatt. Dock belyste han att det var högst otroligt att det skulle ske. Ytterligare en omvärldsfaktor som en respondent presenterade var den rådande klimatkrisen. Det är ingenting som påverkar värderingsarbetet idag, eller någonting som tidigare forskning bevisar. Dock kan man ställa sig frågan om det kommer ge sken i goodwillredovisningen på sikt, speciellt nu sedan införandet med obligatorisk hållbarhetsredovisning bland noterade företag? Kommer prognosbedömningarna att behöva förändras för att uppfylla de krav som allmänheten har när det handlar om bolagens klimatarbete?

6. Diskussion

I det sjätte kapitlet diskuteras den nyss presenterade empirin och analysen. Det delas upp i underavsnitt i form av processen och omvärldsfaktorer för att koppla tillbaka till de två syftena studien ämnar att uppfylla. Diskussionen grundar sig i egna tankar ihop med en anknytning till den tidigare forskning som framförts. Till sist redovisas vad den här studien har bidragit till praktik och litteratur.

6.1 Processen

Det går att urskilja från empiri- och analysavsnittet att de intervjuade företagen i stort sett efterlever IAS 36, IAS 38 samt IFRS 3 när det kommer till nedskrivningsprövningen av goodwill oavsett storlek. Dock är de inte helt självständiga. Löpande under värderingsarbetets gång har de en dialog med sina revisorer för att säkerställa efterrättelse av regelverket, då det förutsätts att de besitter den gedigna kunskap som behövs för att tillämpa de gemensamma principerna från IFRS. Detta kan tänkas bero på viljan att redovisa informationsäkra och kvalitativa finansiella rapporter gentemot sina investerare samt andra relevanta intressenter för att i sin tur ha en öppen kommunikation, i enlighet med Knauer och Wöhrmann (2016). Följaktligen efter det tidigare presenterade avsnittet går det dock att urskilja en avvikelse från standarderna, nämligen vid beräkning av verkligt värde som återvinningsvärdet ska sättas i relation till under värdenedgångsprövningen enligt IAS 36. Detta var någonting samtliga av de intervjuade bolagen hade problem med där en förklaring var att det inte går att utvinna ett reellt belopp på grund av att goodwill inte handlas aktivt på någon marknad. Eftersom det uttryckligen i standarden står att verkligt värde ska användas, bör det återfinnas praxis kring hur det ska tillämpas, vilket var någonting som framkom under en intervju att respondenten saknade.

Sammantaget finns det inte endast ett sätt att genomföra processen på, där det framförallt skiljer sig sett till både behov av extern hjälp beroende på storlek samt vad som beaktas vid bedömningarna. Ju större ett bolag är, desto mer självständiga är de med ett mer standardiserat tillvägagångssätt. Detta då de tenderar att vara mer förvärvsbenägna, med tanke på mängden goodwill i deras balansräkningar, och därför har de gjort fler omfattande tester än de mindre bolagen. De större organisationerna har också möjlighet att anställa personer med mer

ämnesspecifik kunskap om redovisning och nedgångsprövning av goodwill, jämfört med de mindre företagen där det oftast är CFO som genomför testerna utan andra resurser inom bolaget.

Utöver att prognoserna är otroligt svårt för företagen att genomföra och ännu svårare för revisorerna att granska (Marton, 2019), är regelverket kanske allra mest komplicerat för investerarna. Personer inom bolaget som arbetar årligen med nedskrivningsprövningen anser att standarderna är för komplexa, att beräkningarna är för invecklade och att de inte klarar av att göra det korrekt utan att revisorerna hjälper dem löpande under arbetsgången. En del av respondenterna själva menade dock att processen inte är komplicerad, detta på grund av de standardiserade värderingsmodellerna, såsom WACC, används medan andra ansåg att det var ett av de svåraste momenten i deras finansiella rapporter. Hur ska då befintliga och potentiella kapitalplacering kunna göra en bedömning för att grunda sina investeringsbeslut? Om organisationerna själva lägger omkring 100 timmar om året i dialog med en revisor för att förstå och utföra processen är det i princip omöjligt för en investerare att få en insyn och förståelse för tillvägagångssättet. Jämfört med det föregående regelverket där man gjorde linjära avskrivningar och det var tydligt för alla parter hur det skulle gå till. Har detta således påverkat redovisningskvaliteten till det sämre? IFRS (u.å.c) menar att det ska bidra med jämförelse och effektivisering med ett gemensamt regelverk, men det som går att utvinna från analysen är att det istället leder till mycket förvirring och olika tillvägagångssätt när det inte finns någon praxis eller vidare snabb vägledning att erhålla. Med det sagt riktas det inte endas kritik gentemot IFRS. Idéen är bra med många goda utfall, men det som saknas är exakt hur det appliceras, vilket som sagt framkom i en av intervjuerna. Genom denna studie med endast tio bolag går det snabbt att märka att processen ser mycket annorlunda ut inom vissa delmoment, många gånger beroende på storlek, vilket leder till tvivel kring en enhetlighet i Europa om redovisning av fenomenet goodwill där internationella jämförelser försvåras.

Å andra sidan går det att argumentera för att en linjär avskrivning inte ger en rättvis bild över bolagets finansiella situation då en kassagenererande enhet inte sällan kommer exekvera väl och öka sitt monetära värde istället för att minska, som en avskrivning ger sken av. Det gäller dock även vid den nuvarande standarden att man inte kommer att skriva upp goodwillen även om företaget presterar bättre än förväntat, vilket resulterar i att värdet på goodwill i många fall

kommer vara närmare det faktiska värdet än vid avskrivningsprincipen. Det blir snabbt uppenbart att frågan är komplex och inte har ett enkelt svar. Däremot går det att konstatera med säkerhet är att regelverket som det ser ut idag bör ses över och förenklas till en nivå där åtminstone samtliga som utför själva processen ska förstå vad de håller på med.

6.2 Omvärldsfaktorer

De externa faktorerna som identifierats genom intervjuerna är framförallt coronapandemin samt inflationen och ränteläget till följd av Ukrainakriget. Det som även går att urskilja är att beroende på vilken bransch som företagen befinner sig i, påverkas de olika av diverse omvärldsfaktorer. Samtliga bolags värderingsarbete kopplat till bland annat goodwill berördes avsevärt av ränteläget då det är en komponent som påverkar WACC. Däremot var det skilda meningar kring coronapandemin, där somligas lönsamhet försämrades medan andra som befann sig inom andra branscher hävdade att det inte hade någon större inverkan. Dock förekom det en samstämmighet att de tidsmässiga prognoserna och budgetar inom goodwillarbetet var tvungna att korrigeras med tanke på de långsiktiga konsekvenserna som kan bidra med ökad osäkerhet. Således kan det finnas skilda meningar kring Panacha och Wiklunds (2015) studie som menade att goodwill inte influeras av varken externa eller interna omständigheter. I Gauffin och Nilssons (2022) rapport som berörde år 2020, ihop med Gauffin och Thörnstens (2010) tidigare forskning under föregående finanskris, går det tydligt att uppfatta att goodwill inte influeras kortsiktigt av diverse kriser. Utifrån den insamlade empirin kan man dock se att majoriteten av bolagen menade själva att de påverkas av omvärldsfaktorer, som exempelvis efterfrågan från kunder, coronapandemin samt ekonomiska och politiska dimensioner såsom inflation, restriktioner och ränta, som även bekräftas av Bedford och Malmi (2015). Vad är det egentligen för skillnad nu? Genom föregående forskning kan man anta att det inte kommer leda till större värdeskillnader av goodwill i organisationernas balansräkningar på kort sikt. Det som man däremot vet efter intervjuerna med tio olika företag, är att arbetet bakom posten påverkas avsevärt i många avseenden.

Även i en perfekt värld där bolagen hanterar och följer regelverket slaviskt kommer det uppstå problem då det bygger på alldeles för mycket på prognoserna som kan i stora drag anses subjektiva, skriver Barth, Landsman och Lang (2008). Den turbulenta omvärld vi har haft under

de senaste åren är utmärkt för att förstå problematiken i att värdenedgångsprövningen och principerna kring goodwill baseras på framtidsprognoser. Under 2020 kastades världsordningen omkull och över bara ett par månader spred sig covid-19 över världen. Självfallet gick det inte att förutspå detta för företagen i de tidigare årens planer. Trots det var värdet på nedskrivningarna inte högre än normalt, enligt Gauffin och Nilsson (2022). När pandemin sedan började avta fick vi istället se ett krig bryta ut i Europa, vilket fått stora ekonomiska effekter. Återigen har villkoren och förutsättningarna drastiskt förändrats för organisationerna utan att de själva haft möjlighet att varken förbereda, förutse eller påverka detta. Det är svårt nog för bolagen att göra prognoser över efterfrågan på sina produkter i en "normal" värld, att dessutom behöva väga in dessa omvärldsfaktorer i bedömningen gör dem istället till vilda gissningar som är svåra att betraktas objektiva, vilket ett flertal respondenter belyste att de ansågs vara. Att Li et al. (2011) samt Hirschey och Richardson (2003) dessutom klarlägger det faktum att marknaden tenderar att reagera negativt på en nedskrivning av goodwill, ihop med samstämmighet från respondenterna, ger det incitament åt företagsledningarna att påverka planerna utefter att försöka nyttomaximera och skapa aktieägarvärde i enlighet med shareholder theory (Friedman, 1970), trots en försämrad lönsamhet till följd av omvärldsfaktorer.

Ytterligare ett diskuterbart fenomen är om det alltid är möjligt att tillämpa gemensamma principer i samtliga länder när det bland annat råder kris i världen? Atanasov (2021) skriver att det bör ses specifikt till bransch, storlek och till viss mån land för att försöka förutse hur effekterna blir vid diverse omvärldsfaktorer, såsom coronapandemin. Det kan då tänkas leda till problem för intressenter att förstå sig på bokföringen om situationen ser annorlunda ut i diverse länder, vilket försämrar kvaliteten och bidrar till mer komplexitet.

6.3 Studiens bidrag till praktik och litteratur

Studien tillför tre kunskapsbidrag till redovisningsprofessionen om nedskrivningsprövning av goodwill. Även om arbetets omfattning är tämligen begränsad, visar resultatet på att det finns tydliga tecken på att företag upplever IFRS 3 och IAS 36 komplicerade, vilket tidigare forskning från Johansson, Hjelström och Hellman (2016) samt Hjelström (2005) även bekräftar. De organisationer som uttryckligen visar indikationer på regelverkets komplexitet är framförallt små och medelstora till storleken på grund av deras beroendeställning gentemot sina revisorer. Vidare

bidrar uppsatsen med kunskapen om att samtliga bolag, oavsett storlek, följer principerna i den mening att de räknar ut de värden och prognoser som standarden refererar till, med en avvikelse. Företag finner svårigheter med att beräkna verkligt värde på goodwill, vilket är en komponent i processen, då det inte är en aktiv handelsvara på marknaden och påvisar således ett undantag från IFRS. Fortsättningsvis visar studien att händelser som påverkar vårt samhälle också kan influera värderingsarbetet bakom nedskrivningsprövning av goodwill, kopplat till bransch och land i enlighet med Atanasov (2021) samt Bedford och Malmi (2015), vilket kan hjälpa intressenter att förstå bolags beslut kopplade till värdering av posten. Det återstår dock att se om de aktuella externa omständigheterna leder till långsiktiga konsekvenser för goodwill.

7. Slutsats

Den första slutsatsen är att företagens nedskrivningsprocess är relativt standardiserad inom bolagen samt följer de bakomliggande principerna med få avvikelser. Trots att tillvägagångssättet är normerat tycks regelverket vara komplicerat. Bakgrunden till att denna slutsats kan dras är att en stor del av organisationerna har en nära kontakt med sin revisor under processens gång i syfte att säkerställa att de gör rätt. En ytterligare slutsats utifrån diskussionen är att ju större ett bolag är, desto mer självständiga är de i deras bedömningsarbete då de har möjlighet till mer resurser och i många fall mer ämnesbred kompetens. Följaktligen har mindre företag en mer beroendeställning gentemot de som kontrollerar deras finansiella rapporter och värderingar.

Trots företagens standardiserade process och deras följsamhet av principerna, gör bolagen avvikelser från IFRS. Det har identifierats en punkt där man frångår regelverket och dess instruktioner, vilket är vid beräkningen av verkligt värde i IAS 36, p.24. Det som skiljer sig från standarden är att ingen av de intervjuade organisationerna beräknade verkligt värde och anledningen till det tycks vara att det är alldeles för komplext. Detta eftersom det är svårt att särskilja ett marknadsmässigt belopp när det inte handlas aktivt på marknaden. Istället beräknar många av företagen nyttjandevärdet av tillgången som sedan ställs i relation till det bokförda beloppet.

Beträffande omvärldsfaktorer kan slutsatsen dras att diverse externa omständigheter påverkar företag i olika branscher på varierande sätt och därmed är det också svårt att dra generella slutsatser på detta område. En slutsats som däremot kan urskiljas är att ränteläget, som är en konsekvens av den ökade inflationen till följd av Ukrainakriget, är den omvärldsfaktor som tycks påverkat nedskrivningsprövningen för samtliga bolag, branschoberoende. Anledningen är dess inverkan på WACC:en som organisationerna använder för att ta fram diskonteringsräntan som sedan ska användas till nuvärdesberäkningar av framtida kassaflöden. Ytterligare en slutsats är att omvärldsfaktorer skapar en osäkerhet i bedömningsarbetet där de intervjuade företagen belyste ovissheten om hur det kommer påverka redovisningen på lång sikt, specifikt de tidsbestämda prognoserna som ligger till grund för värdering av goodwill enligt IFRS.

7.1 Studiens restriktioner

Studien har ett antal relevanta restriktioner som kan ha påverkat de slutsatser som tagits. En begränsning är det urval som varit tvunget att genomföras, där det kan anses att tio intervjuer inte är tillräckligt för att dra generella slutsatser för nedskrivningsprövning av goodwill inom de verksamhetsområde där IFRS följs. Det kan även anses som en restriktion att endast en av intervjuerna hölls på plats, då möjligheten till att läsa av bland annat kroppsspråk begränsades.

Ytterligare en restriktion är metoden hur intervjuerna genomfördes, som var semistrukturerade. En nackdel med semistrukturerade intervjuer är att det krävs av oss som intervjuar att vara uppdaterade på respondentens kompetenser och erfarenheter. Dessutom finns risken att fokus hamnar på ett irrelevant område när man ska ställa följdfrågor. Detta kan påverka uppsatsen validitet negativt. Vidare genomfördes två av intervjuerna inte på svenska då en del av respondenterna inte kommer ifrån Sverige. De berörda intervjuerna gjordes således på engelska och på grund av det fanns risken att språkförbristningar uppstod, vilket ökade risken för feltolkning av svaren, som i sin tur också påverkar validiteten negativt.

En vidare begränsning i studien är att endast en person per bolag intervjuades, förutom på ett av företagen där två personer deltog. En risk med detta är att den här individen inte besitter all kunskap och är inte insatt i samtliga moment i organisationernas värdenedgångsprövning av goodwill, vilket gör att eventuella detaljer och annan viktig information utelämnats. Till följd av detta kan validiteten ha påverkats negativt.

7.2 Förslag till vidare forskning

Fortsättningsvis går det såklart att forska vidare inom det generella ämnet goodwill då det är ett relevant och debatterat område, men även nedskrivningsprövningen av redovisningsposten. För att utvidga perspektivet kring tillvägagångssättet hade syftet kunnat breddas med revisorernas perspektiv med tanke på att de hade en stor betydelse under värderingsarbetet och hanteringen av goodwill. Hur tidskrävande är egentligen processen och vad har de för syn på den nuvarande metoden och regelverket som ligger bakom det? Dessutom hade man kunnat genomföra studien med fler bolag än endast tio stycken, för att kunna dra mer generella och säkra slutsatser.

Ytterligare ett förslag är att ämnet studeras branschspecifikt då det inte togs i beaktning i den här uppsatsen och utifrån vårt resultat finns det tecken på att påverkan av omvärldsfaktorer tycks variera beroende på verksamhetsområde. Man hade även kunnat forska vidare inom ämnet som berör jämförelse mellan standard och praktik inom IFRS och genomföra det med en kvantitativ studie.

Dessutom hade de interna faktorerna kunnat utforskas mer. Exempelvis hur incitamenten hos ledningen påverkar värdenedgångsprövningen och hur man gör sina prognoser. Det fanns även bolag som menade att det var samma individ som gjort testerna under flera års tid men att när dessa personer försvann från bolaget så visste man inte riktigt hur det skulle gå till. Därav hade man kunnat undersöka hur mycket av processen som bestäms av den individ som utför testerna och titta på dennes roll och incitament för att utföra dem korrekt.

Till sist hade det varit intressant att forska i hur standarderna påverkade kapitalallokeringen bland företag. Det bör ha blivit mer gynnsamt att göra förvärv när man inte behöver skriva av sin goodwillpost linjärt som det var innan införandet av IFRS. Därav borde en anskaffning av en kassagenererande enhet idag ge bättre resultateffekt med det nuvarande regelverket än tidigare. Syns detta i verkligheten? Är bolagen mer förvärvsbenägna idag än när man behövde skriva av sin goodwill?

Källförteckning

AbuGhazaleh, N. M., Al-Hares, O. M. & Roberts, C. (2011). Accounting Discretion in Goodwill Impairments: UK Evidence. *Journal of International Financial Management & Accounting*, vol. 22, nr. 3, ss. 165-204. Tillgänglig via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=bth&AN=65328547&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-12-09]

Atanasov, A. (2021). COVID-19 as a Triggering Event in the Goodwill Impairment Testing. *Izesstia, Journal of the Union of Scientists - Varna, Economic Sciences Series*, vol. 10, nr. 3, ss. 177-184. Tillgänglig via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=bth&AN=155303006&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-11-24]

Ball, R. (2006). International Financial Reporting Standards (IFRS): pros and cons for investors. *Accounting and Business Research*, vol. 36, nr. 1, ss. 5-27. Tillgänglig via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=bth&AN=23860578&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-12-01]

Barth, M. E., Landsman, W. R. & Lang, M. H. (2008). International Accounting Standards and Accounting Quality. *Journal of Accounting Research*, vol. 46, nr. 3, ss. 467-498. Tillgänglig via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=edsjsr&AN=edsjsr.40058143&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-12-01]

Bedford, D. S. & Malmi, T. (2015). Configurations of control: An exploratory analysis. *Management Accounting Research*, vol. 27, nr. 1, ss. 2-26. Tillgänglig via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=edselp&AN=S1044500515000207&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2023-01-06]

Bodie, Z., Kane, A. & Marcus, A. J. (2014). *Investments*, uppl. 10, New York: McGraw-Hill Education.

Bogner, A., Littig, B. & Menz, W. (2009). *Interviewing Experts*, London: Palgrave Macmillan UK.

Bradbury, M. E. & Scott, T. (2021). What accounting standards were the cause of enforcement actions following IFRS adoption? *Accounting & Finance*, vol. 61, nr. 1, ss. 2247-2268.

Tillgänglig via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=bth&AN=149926732&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-11-30]

Bryman, A. & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*, uppl. 3, Stockholm: Liber.

Carlsson, J. & Sandell, N. (2018). *Koncernredovisning*, uppl. 3, Stockholm: Liber.

Coffey, A. & Atkinson, P. (1996). *Making sense of qualitative data: complementary research strategies*, Sage Publications, Inc.

Dahlvid, C., Fridlund, J. & Gårdemyr, A. (2013). *Diskonteringsräntor, ett opportunistiskt verktyg vid värdering av goodwill?* Kandidatuppsats, Företagsekonomiska institutionen, Lunds universitet. Tillgänglig via:

<https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOid=4336438&fileOid=4342441>
[Hämtad 2022-11-22]

Davis, P. E., Benedickson, J. S., Muldoon, J. & McDowell, W. C. (2021). Agency theory utility and social entrepreneurship: issues of identity and role conflict. *Review of Managerial Science*, vol. 15, nr. 8, ss. 2299-2318. Tillgänglig via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=edssjs&AN=edssjs.D59A617B&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-11-18]

Denscombe, M. (2014). *The good research guide: for small-scale social research projects*, Uppl. 5, Maidenhead; England: McGraw-Hill.

Drefeldt, C. (2009). Redovisning: Den eviga frågan; vad är egentligen goodwill? *Tidningen Balans*, nr. 12. Tillgänglig via:

https://www.faronline-se.ludwig.lub.lu.se/dokument/balans/2009/nr-12/balans_2009_n12_a0025/?q=har%20goodwill%20blivit%20vanligare [Hämtad 2022-12-07]

Ekonomifakta. (2020). Så påverkas Sveriges ekonomi av coronakrisen. Tillgänglig via:

<https://www.ekonomifakta.se/Artiklar/2020/december/sa-paverkas-sveriges-ekonomi-av-coronakrisen/> [Hämtad 2022-12-12]

Europeiska Centralbanken (ECB). (2021). Varför är inflationen så hög just nu? Tillgänglig via:

https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/explainers/tell-me-more/html/high_inflation.sv.html [Hämtad 2022-11-29]

Financial Accounting Standard Board (FASB). (2002). Memorandum of Understanding, "The Norwalk Agreement". Tillgänglig via:

<https://www.fasb.org/document/blob?fileName=memorandum.pdf> [Hämtad 2022-11-17]

Financial Accounting Standard Board (FASB). (u.å.a). About us. Tillgänglig via:

<https://www.fasb.org/facts> [Hämtad 2022-11-18]

Financial Accounting Standard Board (FASB). (u.å.b) Summary of statement no. 142.

Tillgänglig via:

<https://www.fasb.org/page/PageContent?pageId=/reference-library/superseded-standards/summary-of-statement-no-142.html&bcpath=tff> [Hämtad 2022-11-20]

Folkhälsomyndigheten. (2020). Spridningen av Covid-19 är en pandemi. Tillgänglig via:
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/spridningen-av-covid-19-ar-en-pandemi/> [Hämtad 2022-11-14]

Friedman, M. (1970) A Friedman doctrine - The social responsibility of business is to increase its profits. *New York Times*. Tillgänglig via:
<https://www.nytimes.com/1970/09/13/archives/a-friedman-doctrine-the-social-responsibility-of-business-is-to.html> [Hämtad: 2022-11-18]

Gauffin, B. & Nilsson, S–A. (2022). Rörelseförvärv enligt IFRS 3 - sextonde året - försämrade identifiering av immateriella tillgångar, lägsta nivå av goodwillnedskrivningar och IASB fortfarande ute på banan. *Tidningen Balans*, nr. 1. Tillgänglig via:
https://backend.tidningenbalans.se/app/uploads/2022/04/rorelseforvarv_enligt_ifrs_3_sextonde_aret.pdf [Hämtad 2022-11-12]

Gauffin, B., & Thörnsten, A. (2010). Fördjupning: Goodwillnedskrivningar 2009, en svårbedömd historia. *Tidningen Balans*, nr. 8-9. Tillgänglig via:
https://www.faronline-se.ludwig.lub.lu.se/dokument/balans/2010/nr-8-9/balans_2010_n08-09_a0035/?q=Goodwillnedskrivning%202009 [Hämtad 2022-11-14]

Glantz, S. (2022). Förvärv självklart i företagens strategier. *Tidningen Balans*. Tillgänglig via:
<https://tidningenbalans.se/artikel/forvarv-sjalvklart-i-foretagens-strategier> [Hämtad 2022-11-15]

Grannas, B. L. & Farran, M. (2015). A study of Swedish listed companies to determine if their goodwill impairment disclosures comply with the requirements in IAS 36. Masteruppsats, Företagsekonomiska institutionen, Högskolan i Jönköping. Tillgänglig via:
<https://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A821385&dswid=-9700> [Hämtad 2022-12-05]

Han, H., Tang, J. J. & Tang, Q. (2020). Goodwill Impairment, Securities Analysts, and Information Transparency. *European Accounting Review*, vol. 30, nr. 4, ss. 767-799. Tillgänglig

via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip,uid&db=bth&AN=151455458&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-11-17]

Hayn, C. & Hughes, P. J. (2006). Leading Indicators of Goodwill Impairment. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, vol. 21, nr. 3, ss. 223-265. Tillgänglig via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip,uid&db=bth&AN=21386606&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-12-09]

Hirschey, M. & Richardson, V. J. (2003). Investor Underreaction to Goodwill Write-Offs. *Financial Analysts Journal*, vol. 59, nr. 6, ss. 75-84. Tillgänglig via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip,uid&db=edsjsr&AN=edsjsr.4480530&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-12-11]

Hjelström, A. (2005). Redovisningsstandarder - produkter av en komplex process. *Tidningen Balans*, nr. 5. Tillgänglig via:

https://www-faronline-se.ludwig.lub.lu.se/dokument/balans/2005/nr-5/balans_2005_n05_a0019/?q=f%C3%B6retag%20f%C3%B6ljer%20standarder [Hämtad 2022-11-30]

International Financial Reporting Standards (IFRS). (u.å.a). European Union. Tillgänglig via:

<https://www.ifrs.org/use-around-the-world/use-of-ifrs-standards-by-jurisdiction/view-jurisdiction/european-union/#:~:text=law%20or%20regulations%3F-,Yes> [Hämtad 2022-11-15]

International Financial Reporting Standards (IFRS). (u.å.b). Who we are. Tillgänglig via:

<https://www.ifrs.org/about-us/who-we-are/> [Hämtad 2022-11-16]

International Financial Reporting Standards (IFRS). (u.å.c). Why global accounting standards?

Tillgänglig via: <https://www.ifrs.org/use-around-the-world/why-global-accounting-standards/>
[Hämtad 2023-01-04]

IFRS Accounting. (2022). Staff Paper, Agenda reference: 18. Tillgänglig via:

<https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/meetings/2022/november/iasb/ap18-goodwill-and-impairment-cover-paper.pdf> [Hämtad 2022-11-17]

Jensen, M. C. & Meckling, W. H. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of financial economics*, vol. 3, nr. 4, ss. 305-360. Tillgänglig via:

<https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/0304405X7690026X?token=4DC95D777C3BFDB0EA44500F1F1FCBB26EB18AB5D5E52C9975E4A1E20B52642D64EC855F5E09FB7D22CFF7CE3A2AFE1E&originRegion=eu-west-1&originCreation=20221115141330> [Hämtad 2022-11-15]

Johansson, S., E., Hjelström, T. & Hellman, N. (2016). Accounting for goodwill under IFRS: A critical analysis. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, vol. 27, nr. 1, ss. 13-25. Tillgänglig via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=bth&AN=119582947&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-11-16]

Johnson, T. L. & Petrone, K. R. (1998). Is Goodwill an Asset? *American Accounting Association*, vol. 12, nr. 3, ss. 293-303. Tillgänglig via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=bth&AN=1114553&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-12-08]

Knauer, T. & Wöhrmann, A. (2016). Market Reaction to Goodwill Impairments. *European Accounting Review*, vol. 25, nr. 3, ss. 421-449. Tillgänglig via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=bth&AN=116527951&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-12-11]

Kohlbeck, M. & Warfield, T. (2010). Accounting standard attributes and accounting quality: Discussion and analysis. *Research in Accounting Regulation*, vol. 22, nr. 2, ss. 59-70. Tillgänglig via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=bth&AN=116527951&site=eds-live&scope=site>

[e=ip.uid&db=edselp&AN=S1052045710000196&site=eds-live&scope=site](https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=edselp&AN=S1052045710000196&site=eds-live&scope=site) [Hämtad 2022-12-01]

LeCompte, M. D. & Goetz, J. P. (1982). Problems of Reliability and Validity in Ethnographic Research. *Review of Educational Research*, vol. 52, nr. 1, ss. 31-60. Tillgänglig via:
<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=edsjsr&AN=edsjsr.1170272&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-12-01]

Li, K. K. & Sloan, R. G. (2017). Has goodwill accounting gone bad? *Review of Accounting Studies*, vol. 22, nr. 2, ss. 964-1003. Tillgänglig via:
<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=bth&AN=123086525&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-11-17]

Li, Z., Shroff, P. K., Venkataraman, R. & Zhang, I. (2011). Causes and consequences of goodwill impairment losses. *Review of Accounting Studies*, vol. 16, nr. 4, ss. 745-778. Tillgänglig via:
<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=edssjs&AN=edssjs.42D9572B&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-11-16]

Marton, J. (2019). Krönika: Blir nedskrivning av tillgångar allt för subjektivt? *Tidningen Balans*, nr. 5. Tillgänglig via:
https://www.faronline-se.ludwig.lub.lu.se/dokument/balans/2019/nr-5/balans_2019_n05_a0016/?q=sv%C3%A5rt%20med%20goodwill [Hämtad 2022-12-09]

Marton, J., Lundqvist, P. & Pettersson, A. K. (2018). IFRS i teori & praktik, Uppl. 5, Stockholm: Sanoma Utbildning AB.

Marton, J. (2010). Redovisning: Smittorisk i redovisningen. *Tidningen Balans*, nr. 1. Tillgänglig via:
https://www.faronline.se/dokument/balans/2010/nr-1/balans_2010_n01_a0029/?q=smittorisk%20i%20redovisningen [Hämtad 2022-11-21]

Menicucci, E. (2020). *Earnings Quality - Definitions, Measures and Financial Reporting*, Cham: Springer International Publishing.

Miles, M. B. (1979). Qualitative data as an attractive nuisance, *Administrative Science Quarterly*, vol. 24, nr. 4, ss. 590-601. Tillgänglig via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=bth&AN=3980556&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-12-30]

Nationalencyklopedin (NE). (u.å.). Lågkonjunktur. Tillgänglig via:

<http://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/lagkonjunktur> [Hämtad 2022-11-14]

Panacha, N. & Wiklund, V. (2015). The Associations between the Goodwill Impairments and the External and Internal Economic Indicators, Master's Thesis, Business Administration, Karlstad Business School. Tillgänglig via:

<http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:827117/FULLTEXT01.pdf> [Hämtad 2022-12-13]

Patent och Registreringsverket (PRV). (2022). Vad är immateriella tillgångar? Tillgänglig via:

<https://www.prv.se/sv/foretagare/vad-ar-immateriella-tillgangar/> [Hämtad 2022-11-21]

Ramanna, K. & Watts, R. L. (2012). Evidence on use of unverifiable estimates in required goodwill impairment. *Review of Accounting Studies*, vol. 17, nr. 4, ss. 749-780. Tillgänglig via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=bth&AN=83589371&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-11-20]

Rațiu, V. & Tudor, A. T. (2012). The definition of goodwill - a Chronological Overview.

Romanian Statistical Review, vol. 1, nr. 1, ss. 54-59. Tillgänglig via:

<https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=edo&AN=84012029&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-11-30]

Sapkauskiene, A. & Leitoniene, S. (2014). The analysis of factors influencing the write-off of goodwill. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, vol. 1, nr. 1, ss. 643-647. Tillgänglig via: <https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=edselp&AN=S1877042814060765&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-12-21]

Street, D. L., Gray, S. J. & Bryant, S. M. (1999). Acceptance and Observance of International Accounting Standards: An Empirical Study of Companies Claiming to Comply with IASs. *The International Journal of Accounting*, vol. 34, nr. 1, ss. 11-48. Tillgänglig via: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0020706399800028> [Hämtad 2022-11-30]

Sutton, T. G. (1984). Lobbying of accounting standard-setting bodies in the UK and The USA: a downsian analysis. *Accounting, Organization and Society*, vol. 9, nr. 1, ss. 81-95. Tillgänglig via: <https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=edswss&AN=A1984RX31800006&site=eds-live&scope=site> [Hämtad 2022-11-30]

Sveriges Riksbank. (2022). Styrräntan höjs med 0,75 procentenheter [pressmeddelande]. Tillgänglig via: <https://www.riksbank.se/sv/press-och-publicerat/nyheter-och-pressmeddelanden/pressmeddelanden/2022/styrrantan-hojs-med-075-procentenheter/#:~:text=H%C3%B6gre%20styr%C3%A4nta%20f%C3%B6r%20att%20f%C3%A5%20ner%20inflationen&text=bed%C3%B6mningen%20i%20september.-,F%C3%B6r%20att%20f%C3%A5%20ner%20inflationen%20och%20v%C3%A4rna%20inflationen%20och%20v%C3%A4rna%20inflationen,vara%20strax%20under%203%20procent> [Hämtad 2022-11-29]

Tsalavoutas, I., André, P. & Dionysiou, D. (2014). Worldwide application of IFRS 3, IAS 38 and IAS 36, related disclosures, and determinants of non-compliance. *ACCA Research Report*. Tillgänglig via: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2603572 [Hämtad 2022-12-05]

Watts, R.L., Zimmerman, J.L. (1978) Towards a Positive Theory of the Determination of Accounting Standards. *The accounting review*, vol. 53, nr. 1., ss. 112-134. Tillgänglig via: <https://ludwig.lub.lu.se/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=edsjrs&AN=edsjrs.245729&site=eds-live&scope=site> [Hämtad: 2022-11-25].

Bilagor

Uppsatsen innefattar tre bilagor i form av en mailmall och intervjufrågor på svenska samt engelska som skickats ut till respondenterna och presenteras nedan.

Bilaga 1 - Mailmall utskickat till företag

Hej,

Vi är tre studenter från Lunds universitet som studerar ekonomi med inriktning på redovisning. Vi håller just nu på att skriva vår C-uppsats där vi skriver om nedskrivningsprövning av goodwill och processen kring detta och hur den eventuellt kan påverkas av omvärldsfaktorer. Vi undrar därför om ni har möjlighet att ställa upp på en intervju och berätta lite om eran nedskrivningsprocess och hur den eventuellt har påverkats under pandemi och krigstider. Om det skulle finnas möjlighet att genomföra en intervju så föreslår vi runt månadsskiftet november/december, men vi kan självklart anpassa oss efter er. Vi tänker oss att det går utmärkt att hålla intervjun online om det önskas och att den inte bör ta mer än 30 minuter.

Vi hade varit otroligt tacksamma om ni har möjlighet att hjälpa oss med detta.

Med vänliga hälsningar
Alexander, Ebba & Clara

Bilaga 2 - Intervjuguide på svenska

Intervjufrågor

Allmänna frågor om respondenten

1. Vad är din roll i företaget?
2. Hur lång erfarenhet har du av goodwill?
3. Hur länge har du jobbat med goodwill på detta företaget?

Processen

4. Hur går er process till vid värdenedgångsprövning av goodwill?

Eventuell följdfråga: Räknar ni ut ...?

- Återvinningsvärde
- Verkligt värde
- Nyttjandevärde

5. Hur mycket tid lägger ni ner på värdenedgångsprövningen? Hur många jobbar med värdering av goodwill?
6. Vad ger incitament till nedskrivning?
7. Hur mycket av nedskrivningsprövningen påverkas av subjektiva antaganden?
8. Har ni några åsikter om regelverket kring nedskrivningsprövning? Är det begripligt hur den ska gå till? Anser ni att värderingen ger er tillräckligt fria tyglar att värdera goodwill? Är det för fria tyglar?

Nedskrivningsprövning och externa faktorer

9. Hur påverkas er process och bedömningar kring goodwill av omvärldsfaktorer?
10. Hur mycket påverkas er nedskrivningsprövning av ränteläget?
11. Hur beräknar ni riskpremien vid er värdering? Har riskpremien förändrats under exempelvis Covid-19 pandemin? Har ni olika riskpremier på kassagenererande enheter som ev. påverkas av kriget?
12. Hur tror ni era intressenter reagerar vid nedskrivning av goodwill?

Tekniska frågor

13. Hur går själva värderingsarbetet till? Vad använder ni för modeller?

Eventuella följdfrågor:

- Gör ni en känslighetsanalys vid värdenedgångsprövningen för att veta framtida förutsättningar?
- Har ni olika diskonteringsränta för alla olika kassagenererande enheter? Är det landsspecifikt?

Bilaga 3 - Intervjuguide på engelska

Interview questions

General questions about the respondent

1. What is your position within the company?
2. For how long have you been working with goodwill?
3. For how long have you been working with goodwill at your current company?

The process

4. Could you describe the process for the impairment assessment?

Possible follow up questions: Do you calculate ...?

- Recycling value
- Real value
- Utility value

5. How much time do you spend on the impairment assessment? How many people at the company are working with impairment testing?

6. What can trigger impairment testing on your goodwill?

7. How much of the impairment assessment is affected by subjective assumptions?

8. What are your thoughts on the existing laws regarding impairment testing? Are they easy to apply in practice? Do you feel that you have enough freedom for testing your goodwill? Or do you feel that you have too much freedom?

Impairment assessment and external factors

9. How is your process and assessment affected by external factors (e.g Corona pandemic, inflation or recession)?

10. How much is your impairment assessment affected by the high interest rates?

11. How do you calculate the risk premium in your impairment assessment? Has your risk premium changed as a consequence of external factors (e.g Corona pandemic, inflation or recession)? Do you have different risk premiums for different Cash generating units?

12. How do you think that your stakeholders react when the company does a goodwill impairment?

Technical questions

13. What kind of financial models do you use for impairment testing on goodwill?

Possible follow up questions:

- Do you perform a sensitivity analysis during the impairment test to know future conditions?
- Do you have different discount rates for all different cash generating units? Is it country specific?